

Ο ΒΥΦΩΝ

Ὁ Βυφῶν ἔστιν εἰς τῶν εὐαριθμῶν περιφανῶν ἀνδρῶν οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἱστορίαν. Ἐγεννήθη, συνέγραψε βιβλίον, καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξῆρεν αὐτὸν εἰς τὴν πρώτην τῶν φυσιοδιφῶν καὶ συγγραφέων τάξιν· αἱ ὀλίγαι αὐταὶ λέξεις ἀρκοῦσι πρὸς πλήρη τοῦ βίου αὐτοῦ ἐξιστόρησιν. Ἄλλ' ὁ θέλων ἀκριβέστερον νὰ γνωρίσῃ αὐτὸν, ὀφείλει νὰ μελετήσῃ τὸ βιβλίον του. Εὐρηται ἐκεῖ ὀλόκληρος, μεθ' ὄλου τοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἔρωτός του, μεθ' ὅλης τῆς εὐρύτητος τῶν ἀντιλήψεών του, καὶ πρὸ πάντων, μεθ' ὅλης ἐκείνης τῆς μεγαλοπρεποῦς τοῦ λόγου γλαφυρότητος, ἣν οὐδεὶς τῶν ἱστορικῶν, οὐχὶ μόνον νὰ ὑπερβῇ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ προσεγγίσῃ καὶ ἡδυνήθη ποτέ. Ὁ Βυφῶν ἔστιν ἡ ἐναργεστέρη ἀπόδειξις τῶν ὅσων δύνανται ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ἐπιστημῶν νὰ κατορθώσωσι, συνδυαζόμενοι, ἤ τε φιλολογικῆ καὶ φιλοσοφικῆ μεγαλοφυΐα. Ἀκριβὴς καὶ ὀξυδερκὴς παρατηρητὴς, οἷος ὁ Δωβαντῶν, εὐρύνει τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δοκιμασθεισῶν καὶ περιγραφεισῶν παρατηρήσεων· ὁ Βυφῶν, χωρὶς νὰ χορηγῇ αὐταῖς ἀτομικὰς παρατηρήσεις, τὰς μεταρρυθμίζει ἐξ ὀλοκλήρου, ἐξαιρεῖ αὐτάς εἰς ὑψηλοτέραν μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων θέσιν, καὶ καθίστησιν αὐτάς ἀξίας θαυμασμοῦ καὶ εὐλήπτους καὶ εἰς

αὐτοὺς ἐκείνους ἀκόμη, οἵτινες, ἄνευ αὐτοῦ, ἤθελον ἀγνοεῖ καὶ καταφρονεῖ αὐτάς.

Ὁ Γεώργιος Λουδοβίκος Λεκλέρ, ὁ ἀργότερον τοσοῦτον ἐνδοξος γενόμενος ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ κόμητος Βυφῶνος, ἐγεννήθη εἰς Μομβάρδ τῆς Βουργονδίας, τῇ 7ῃ Σεπτεμβρίου τοῦ 1707 ἔτους, ἐκ συμβούλου τινὸς τῆς ἐν Διζῶνι Συγκλήτου. Ἀρίστης τυχῶν ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ Ἰησουϊτικῇ Λυκείῳ τῆς Ἀνγέρης, ἐνθα εἶχε κάλεσει αὐτὸν ἡ τελειοποίησις τῶν σπουδῶν του, καὶ εἰς μονομαχίαν τινὰ περιπλεχθεὶς ἀργότερον, ἐπανήλθεν ἐσπευσμένως ἐν Διζῶνι ὅπως διαφύγῃ τὰς συνεπειὰς τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ συνέδεσεν ἐκεῖ στενωτάτην φιλίαν μετ' ἀέργου καὶ ὅπως οὖν φιληθόνου νέου ἀγγλοῦ, ὅστις περιηγεῖτο τότε τὴν ἡπειρωτικὴν Εὐρώπην, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ του Χίγκμαν. Ὁ δούξ Κίγγροτων δὲν ἡδύνατο, αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν, νὰ θεωρηθῇ εὐτυχὴς τις συνάντησις· πλὴν ὁ Χίγκμαν, ἀπ' ἐναντίας, ἦτο ἀνήρ ἐκ τῶν σοφωτέρων τῆς ἐποχῆς του, καὶ ἡ ἐντευξις τούτου ὑπῆρξε πραγματικὸν διὰ τὸν μέλλοντα συγγραφέα τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας εὐτύχημα. Ῥοπή τις πρὸς τὰς ἡδονὰς συνέδεσε τὸν νεαρὸν Βυφῶνα μετὰ τοῦ ἡμέλικου αὐτῷ δουκὸς, κοινὸς δὲ τις πρὸς τὰς ἐπιστήμας ἔρωσ ἐφιλιώσεν αὐτὸν ἔτι στενωτέρου μετὰ τοῦ γέροντος Χίγκμαν. Ἠκολούθησε τοὺς νέους φίλους του

κατὰ τὴν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ περιήγησιν τῶν, ὁ δὲ χρόνος οὗτος δὲν ἀπωλέσθη μάτην δι' αὐτόν. Ἡ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δραστηριότης ἐπετάθη ἐπὶ πλείστων ἀντικειμένων ἢ φυσικῆ, ἢ γεωμετρίας, αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι ἐνησχόλησαν καὶ ἐνέβαλον αὐτῷ ἐναλλάξ σφοδρότατον πρὸς αὐτὰς πόθον. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ βίου του ἐδημοσίευσεν δύο ἐκ τοῦ ἀγγλικῆ μεταφράσεις, τὴν τῶν *Φυτῶν Στατιστικῆν*, τοῦ Χάλς, καὶ τὴν *Περὶ Ὀλοκληρωτικῆς Μεθόδου* πραγματείας τοῦ Νεύτωνος. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνκαλύψεων αἴτινες διέκρινον τὰς πρώτας ἐξανθήσεις τῆς φαντασίας καὶ τῆς φιλοπονίας του, δυνάμεθα νὰ σημειώσωμεν τὴν κατασκευὴν ἐμπρηστικῆς κατόπτρου καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τῶν δένδρων ἀποφλοιώσεως πρὸς αὐξήσειν τῆς φυτικῆς αὐτῶν δυνάμεως.

Μόλις εἰκοσαετής, ὁ Βυφφὼν ἀντικατέστησεν ἐν τῇ τῶν ἐπιστημῶν Ἀκαδημίᾳ τὸν διάσημον *Jussieu* τριακονταετῆς δὲ διεδέχθη τὸν φίλον του Σιστερνὲ Δυφαί εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γενικοῦ τοῦ Βασιλικῆ Κήπου Ἐφόρου. Ὁ διορισμὸς οὗτος ἀπερῆσεν ὀριστικῶς περὶ τοῦ σταδίου του, καθόσον μετ' αὐτόν, ἐπεδόθη ἀποκλειστῶς εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, ἐπιληφθεὶς πάραυτα καὶ τῆς συγγραφῆς τῆς ἱστορίας αὐτῶν.

Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην προσέλαβεν ὡς συνεργάτην τὸν Δωβαντῶνα, γεννηθέντα, ὡς αὐτὸς ἐν Μομβάρδῳ, καὶ μὴ ὑπερβαίνοντα, κατὰ τὸ 1739, τὸ εἰκοστὸν τρίτον τῆς ἡλικίας του ἔτος.

Ἡ συνεργασία αὕτη παρήγαγε ἀφθόνοους καὶ ἀγλαοὺς τοὺς καρπούς. Ὁ μὲν Δωβαντῶν, ὅστις κατ' ἀρχὰς εἶχε σπουδάσει τὴν ἰατρικὴν, καίτοι στερούμενος καλαισθησίας καὶ φιλοσοφικῆς εὐρύτητος περὶ τὴν γενικὴν τῶν πραγμάτων ἀντίληψιν, ἦτο μ' ὅλον τοῦτο ἰκανώτατος καὶ ὀξυδερκέστατος παρατηρητής· ὁ δὲ Βυφφὼν ἐκ τοῦναντίον, εὐχερῶς τοὺς εὐρυτάτους τῶν ὀριζόντων δυνάμενος νὰ περιλάβῃ, ἠδυνάτει νὰ ὑποβάλλῃ ἐαυτὸν εἰς τὴν λεπτομερῆ καὶ πολυάσχολον περὶ τὰ καθέκαστα ἐργασίαν. Οἱ δύο φίλοι καὶ συνεργάται ἠσυχολήθησαν ἀκαμάτως καὶ ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην εἰς τὴν προετοιμασίαν τοῦ ἔργου τῶν, μόλις δὲ μετὰ τὴν πολυχρόνιον ταύτην ἐπάσαι ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιληφθῶσι τῆς δημοσιεύσεως τῆς *Φυσικῆς Ἱστορίας*. Ἐν διαστήματι δέκα καὶ τριῶν ἐτῶν, ἀπὸ τοῦ 1749 τοῦτέστι μέχρι τοῦ 1767, ἐδημοσιεύθησαν οἱ

δεκαπέντε πρώτοι τόμοι, οἵτινες πραγματεύονται τὴν θεωρίαν τῆς γῆς, τὴν φύσιν τῶν ζώων, τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζωοτόκων τετραπόδων. Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι ἐν τοῖς δεκαπέντε τούτοις τόμοις, ἅπαναι αἱ περιγραφαὶ ἀνήκουσι τῷ Δωβαντῶνι, πᾶσαι δὲ αἱ θεωρίαι, τῷ Βυφφῶνι· ὁ τελευταῖος δ' οὗτος ἔδρεπεν, ὡς εἰκός, καὶ τὴν κυριωτέραν δόξαν ἐκ τοῦ κοινοῦ τούτου ἔργου. Ὁ αἰὼν, ἄλλως τε, ἀνήκεν ὅλος τῇ φιλοσοφίᾳ ἣτις εἴλεκεν αὐτὸν πρὸς νέον τινὰ κόσμον μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας, ἐν μέσῳ τοῦ ὑποδεχθέντος τὰς μεγαλοπρεπεῖς σελίδας περὶ ἀνθρώπου καὶ δημιουργίας ἐνθουσιασμοῦ, οἱ σύγχρονοι τῶν Διδερῶτων, τῶν Ρουσσῶ καὶ τῶν Μοντεσκίων ἠξίωσαν ν' ἀπονεύμωσι ψυχία τινὰ ἐπαίνου πρὸς τὰς πιστὰς καὶ ἐπιμελεῖς τοῦ Δωβαντῶνος περιγραφὰς. Ἡ ἐν τῇ ἠθικῇ ἀμυγῆ ἀνισότης αὕτη ἐπήνεγκε καὶ τὸν ἀποχωρισμὸν τῶν συγγραφέων.

Ὁ Βυφφὼν ἐπέτρεψεν εἰς ἐκδότην τινὰ τὴν δημοσιεύσειν τῶν λόγων του, ὁ δὲ Δωβαντῶν, δικαίως χολωθείς, ἠρνήθη ἐπιμόνως πᾶσαν εἰς τὸ μέλλον συνεργασίαν του. Ἐννέα τόμοι τῆς *Φυσικῆς Ἱστορίας* ἤχθησαν ἐντούτοις εἰς φῶς ἄνευ τῆς συνδρομῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 1770 μέχρι τοῦ 1783· ἀλλ' ὁ Βυφφὼν, ὅστις, ὡς εἶπομεν ἤδη, οὔτε κλίσειν, οὔτε ἰκανότητα περὶ τὸ τεχνικὸν τῆς ἐπιστήμης μέρος ἐκέκτητο, ἠναγκάσθη νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν συνδρομὴν, πρῶτον μὲν τοῦ Κυρίου Γενῶ δὲ Μομβελλιάρδ, ὕστερον δὲ, τὴν τοῦ Ἀββᾶ Βέζωνος.

Ὁ Δωβαντῶν, καθηγητῆς τοῦ Διδασκαλείου κατὰ τὸ 1795 γενόμενος, ἐπέκρινε μετὰ πολλῆς δριμύτητος τὴν ἀπὸ στόματος ἐκείνου ἐκφρασίαν τοῦ Βυφφῶνος, ὅτι ὁ λέων ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῶν ζώων. «Ὁ λέων, εἶπεν οὗτος, δὲν εἶναι ποσῶς ὁ βασιλεὺς τῶν ζώων, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ φύσει βασιλεὺς». Ὁ Δωβαντῶν οὗτος εἶχεν ἐπιτύχει ἔτη τινὰ πρότερον ἀπὸ τὸ τμήμα του ἀσφάλιον τι (*carte de sûreté*), ἐν ᾧ ἐφέρετο ὡς ποιμῆν, ἕνεκα τῶν περὶ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν ἔργων του. Ὁ πολίτης ποιμῆν Δωβαντῶν ἀπέθανεν ἐντούτοις πρόεδρος συντηρητικωτάτης γερουσίας.

Ἀπὸ δὲ τοῦ 1783 μέχρι τοῦ 1788, ὁ Βυφφὼν ἐξέδοτο μόνος τοὺς πέντε περὶ ὄρυκτων πραγματευομένους τόμους· ἀργότερον δὲ ἐφάνησαν τὰ ἑπτὰ συμπληρωματικὰ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας βιβλία, ὧν τὸ τελευταῖον εἶδε τὸ φῶς ἐν ἔτει 1789, μικρὸν ὕστερον δηλ. τοῦ θανά-

του τοῦ συγγραφέως. Οἱ τόμοι οὗτοι ἀποτελοῦνται ἐξ ἀσκέτων πρὸς ἄλλα τεμαχίων, ὧν τὸ μᾶλλον ἀξίωσημειώτον εἶναι τὸ περὶ Ἀ' Ἐποχῶν τῆς Φύσεως» βιβλίον, ὅπερ ὀλόκληρον καταλαμβάνον τὸν πέμπτον τόμον, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ ἀριστούργημα ἴσως τοῦ Βυφφῶνος καὶ ἐν τῶν ἀγλαοτέρων βεβαίως κλεισμάτων τῆς τε γλώσσης καὶ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας. Πλὴν τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, τοῦ κυριωτέρου τοῦ βίου του ἔργου, οὗτινος τὴν περαιώσιν ἐπεδίωξε κατόπιν ὁ Κ. Λασπεδέ, ὁ Βυφφὼν ἀφῆκε καὶ τινὰ ἄλλα κειμήλια, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὸν ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ λόγον του, δι' οὗ ἔθετο καὶ ἀνέπτυξε τὴν περιβόητον ἀρχήν.— Ὁ λόγος εἶναι ὁ ἀνθρώπος.

Τῷ 1769, ἡ Σορβὼν ἐπεχείρησε τὴν λογοκρισίαν τῆς *Φυσικῆς Ἱστορίας*· τῷ δὲ 1778, ἐξήτασεν αὕτη μετὰ τινος ἐπιστάσιος τὰς Ἀ' Ἐποχὰς τῆς Φύσεως», ἀλλ' ὁ Βυφφὼν ἀπέτρεψε τὴν καταρίδα, διακηρύξας, ὅτι διὰ τῶν ὅλων ὑποθετικῶν θεωριῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Πλάσεως, οὐδὲν ἠθέλησε ν' ἀνασκευάσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Μωϋσέως διδομένην τοῦ γεγονότος τούτου ἀφήγησιν. Καὶ ἡ μὲν θεολογικὴ σχολὴ εὐχερῶς ἐπέισθη ὑπὸ τῆς ἔτι εὐχερέστερον παρὰ τοῦ Βυφφῶνος δοθείσης ταύτης διακηρύξεως· ἀλλὰ καὶ ἡ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐγνώριζον κάλλιστα πῶς ἔπρεπε νὰ θεωρήσωσιν αὐτήν. Κατὰ τὸ 1753 ἐξελέχθη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, ἐν ᾗ διεδέξατο τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Sens. Ἡ ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ ἱεράρχου τούτου χρεύσασα ἔδρα ἐμελλε νὰ δοθῆ εἰς τὸν γνωστὸν τῆς *Μετρομαντίας* ποιητῆν Πιρῶνα· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ εὐφρεστάτου μὲν πλὴν μέχρι ἀναισχυντίας βωμολόγου τούτου ποιητοῦ ὑπέβαλον τῷ βασιλεὶ τὴν εἰς τὸν *Πριλαπον Ὁδὴν του*, οὗτος δὲ, ἔσπευσε νὰ γνωστοποιήσῃ διὰ τοῦ Στρατάρχου *Ρεσχελιέως* τῇ Ἀκαδημίᾳ, ὅτι «κατ' οὐδένα λόγον ὁ Πιρὼν ἔπρεπε νὰ ἐκλεχθῆ». Τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα ἐπεδείξατο καὶ ἄλλοτε ὁ ΙΔ' Λουδοβίκος πρὸς τὸν καλοκάγαθον Λαφονταῖνον, ἕνεκα τῆς ἐν ταῖς μύθοις αὐτοῦ ἐπικρατούσης περὶ τὴν ἔκφρασιν ἐλευθεριότητος.

Ἰδοὺ δὲ πῶς ὁ Γρίμμ ἀναφέρει τὰ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ Βυφφῶνος ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. «Τῇ 25ῃ Αὐγούστου, ὁ Κύριος Βυφφὼν ἀπήγγειλε τὸν εἰσὸδιον λόγον του, εἰς ὃν ἀπήντησεν ὁ Διευθυντῆς Κύριος Μονκρίφ. Ὁ Κύριος Βυφφὼν δὲν περιορίσθη εἰς τὸ ν' ἀναμνήσῃ ἡμῖν ἀπλῶς, ὅτι

ὁ καγκελλάριος Κ. Σεγυιέρος ἦτο μέγας, ὅτι ὁ Καρδινάλιος Ρεσχελιέως ἦτο μέγιστος, ὅτι οἱ ΙΔ' καὶ ΙΕ' Λουδοβίκοι ἐγένοντο καὶ οὗτοι μέγιστοι βασιλεῖς, ὅτι ὁ ἐπ' ἐσχάτων μεταστάς προκάτοχος τοῦ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Sens ἦτο ἐπίσης μέγας, ἢ, τέλος, ὅτι οἱ τεσσαράκοντα νέοι ἐταῖροι τοῦ ἦσαν ἀπαξάπαντες μεγάλοι ἄνδρες. Ὁ διάτμος οὗτος ἀνὴρ, ἀπαξίων τὰ ἀνούσια καὶ ἐπαχθῆ ἐγκόμια ἄτινα, καθόλου εἰπεῖν, ἀποτελοῦσι τὸ ἀντικείμενον τῶν τοιούτων προσλαλιῶν, ἔκρινεν ἐπίκαιρον νὰ πραγματευθῆ ἀντικείμενον καὶ τοῦ καλάμου αὐτοῦ ἐπάξιον καὶ τῆς Ἀκαδημίας. Ὁ λόγος του βριβεὶ ὑψηλῶν περὶ τοῦ ὕψους σκέψεων, πάντες δὲ λέγουσιν, ὅτι ἡ Ἀκαδημία προσεκτίησεν ἐν αὐτῷ διδάσκαλον τῆς τέχνης τοῦ γράφειν. Μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου Μονκρίφ, ὁρθῶς ἠθελε τις προσθέσει, ὅτι τὸ σοφὸν τοῦτο Σῶμα ἔπραξε κάλλιστα καὶ ὅτι μεγάλην τοιούτου διδασκάλου εἶχεν ἀνάγκην».

Ὁ Βυφφὼν ὑπῆρξε μέλος πασῶν τῶν Ἀκαδημιῶν, μάλιστα δὲ τῆς τῶν *Ἐρτίμων Ἀρχάδων*, ἣτις ἐτάξεν αὐτὸν ἐν τῷ Παρησίῳ Δάσει, τῇ τρίτῃ Γαμηλιῶνος μεσοῦντος, τῷ τρίτῳ τῆς 638ης Ὀλυμπιάδος ἔτει, ἢ τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1777, ὡς ἠθελεν εἶπει τις δι' ἡμᾶς τοὺς κοινούς. Οἱ Ἐρτίμοι οὗτοι Ἀρχάδες ἔθεντο τῷ νέῳ αὐτῶν ἐταίρῳ τὴν βουκολικὴν ἐπωνυμίαν Ἀρχύτας ὁ θετταλός.

Ὁ Βυφφὼν συνῆλθεν εἰς γάμον, μεσηλιξ ὧν ἤδη, μετὰ νεωτάτης κόρης. Ἀπέθανε δὲ ἄγων τὸ ὀγδοηκοστὸν πρῶτον τῆς ἡλικίας του ἔτος, τὴν 16ην Ἀπριλίου τοῦ 1788. Οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἔσχε ποτὲ τοσαύτας τιμὰς. Ὁ μὲν Λουδοβίκος ΙΕ' κατέστησε τὸ κτῆμα τῶν Βυφφῶνων εἰς κομητιάν, ὁ δὲ Λουδοβίκος ΙΣΤ' διέταξε, ζώντος αὐτοῦ, τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος μετὰ τῆς πομπώδους ἐπιγραφῆς: *Magestati naturae par ingenium*. Ἀλλ' ὁ Βολταίρος, ὁ τῆς εὐγλωττίας λάτρης καὶ τῆς ῥητορικῆς ἀμείλικτος ἐκεῖνος διώκτης, προσνέχθη ἥμιστα δικαιουσίνης πρὸς τὸν Βυφφῶνα, οὗτινος τὸ μόνον ἐλάττωμα ὑπῆρξεν ἢ ἐκ τῆς ἀφελείας τοῦ ὕψους ἀποχώρησις. Τὸ γνωστὸν δὲ ἡμιστίχον:

Dans un style ampoulé, parlez-nous de physique,

ἐγράφη ὑπὸ τοῦ ὀξυγλόου κριτικοῦ διὰ τὸν διάσημον φυσιοδίφην.

Ἡμεῖσαν τινὰ καθ' ἣν ὠμίλου ἐπὶ παρουσίᾳ

του Βολταίρου περί τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας. Τῆς οὐχὶ τόσον φυσικῆς, προσθέσατε, εἶπεν οὗτος. Ὁ Βυφφὼν, ἐδήχθη πικρῶς ἐκ τῶν ἐπικρίσεων τούτων, καὶ τοσοῦτω μᾶλλον, καθ' ὅσον ὁ Βολταίρος δὲν εἶχεν ὀλοσχερῶς ἄδικον. Μεθ' ὅσα καὶ ἂν ἐλέχθησαν, ὁ Βυφφὼν, καίτοι μὴ περιβαλλόμενος τὰς τριχαπτίνους χειρίδας του ὁσάκις ἔγραφεν, ἐξώθει μ' ὄλον τοῦτο πέραν ἐνίοτε τοῦ δέοντος τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸν κόμπον τοῦ λόγου, τοῦθ' ὅπερ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Βολταίρου ἦτο ἀσύγγνωστον ἐλάττωμα, εἰς ὃ οὐδέποτε ὑπέπεσον οὕτως ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους, πάντα ταῦτα ἀπέληξαν εὐτυχῶς εἰς ἀβρόφρονας ἐκατέρωθεν φιλοφρονήσεις. Ὁ Βολταίρος ἔπεμψε τὰ συγγράμματά του πρὸς τὸν δεύτερον Ἀρχιμήδην, ὅστις ἀνεκῆρυξεν ἐν τῇ ἀπαντήσει του, ὅτι οὐδέποτε θὰ ὑπάρξῃ δεύτερος Βολταίρος. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐπὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἔθιμων δοκιμίου οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐπαύσατο εὐλαβοῦμενος καὶ ἐκθειάζων τὴν ἐν τῇ Φυσικῇ Ἱστορίᾳ διαλάμπουσαν μεγαλοπρέπειαν τοῦ λόγου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Λαμουρόν τὸ πρῶτον ἐπιχειρηθεῖσα καὶ παρὰ τοῦ Δεμαραὶ κατόπιν ἀποπερατωθεῖσα, εἶναι ἡ καλλίστη τῶν συγχρόνων ἐκδόσεων τῶν συγγραμμάτων τοῦ περικλεοῦς φυσιοδίφου. Εἶδε δὲ αὕτη τὸ φῶς ἐν τεσσαράκοντα καὶ δυοὶ τόμοις, εἰς ὄν, καὶ ἀλληλοδιαδόχως ἀπὸ τοῦ 1824 μέχρι τοῦ 1832 ἐκδοθεῖσα.

Αἱ ἐκδόσεις, ἄλλως τε, τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας δὲν εἶναι εὐαριθμοὶ ἔργον δὲ τι μεγίστου ενδιαφέροντος, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους τούτου ἐκδοθέν, ἐξ οὗ ἠρύσθημεν καὶ ἡμεῖς τὰς πλείστας τῶν ἀνωτέρω λεπτομερειῶν, ἔσται εἰς τὸ μέλλον διὰ πάσαν βιβλιοθήκην τὸ ἀπαραίτητον, οὕτως εἰπεῖν, συμπλήρωμα τῶν τοῦ Βυφφῶνος συγγραμμάτων. Ἐννοοῦμεν τὴν Ἀνέκδοτον ἀλληλογραφίαν του, τὴν ὑπὸ τοῦ διεργόπου τοῦ μεγάλου φυσιοδίφου Κυρίου Ἑρρίκου Ναδῶλ δὲ Βυφφῶν δημοσιευθεῖσαν μετὰ ζήλου ὄντος υἱοῦ καὶ δεξιότητος λογίου ἐξιδιασμένης ἐμπειρίας. Χάρις τῷ Κ. Ἑρρίκῳ Ναδῶλ δὲ Βυφφῶν, ὁ περικλεὴς αὐτοῦ προπάτωρ κατέστη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τοὺς μεταγενεστέρους γνωστός. Πόρρω δὲ τοῦ νὰ σμικρύνηται ὑπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν οἰκικῶν του ἐπιστολῶν ὁ δαιμόνιος τῶν Ἐποχῶν τῆς Φύσεως συγγραφεὺς, προσκτᾶται καὶ ἐν ἑτερονείς τὸν θαυμασμόν μας δικαίωμα. Ὁ ἐκδότης δὲν ἠρέσθη εἰς ἀπλὴν ἐρανιστοῦ ἐργασίαν, ἀλλ' ἔγραψεν ἀπ' ἐναντίας ἐπὶ τῶν

ἀνεκδότων τούτων ἐπιστολῶν διεξοδικὰς σημειώσεις, αἵτινες, πρωτοτύπου ὄντως ἔργου ἔχουσαι τὴν ἀξίαν, ἀπλετοὶ ἐπιχέουσι φῶς ἐπὶ πολλῶν σκοτεινῶν σημείων τῆς ἱστορίας τῆς ἸΗ' ἐκατονταετηρίδος.

Εἶπον ὅτι ἡ φύσις οὐδὲν εἶχε διὰ τὸν Βυφφῶνα ἀπόκρυφον εὐλόγως θὰ εἴπωσιν ἤδη, ὅτι οὐδ' ἡ Ἱστορία ἔχει τοιοῦτον διὰ τὸν ἀπόγονόν του.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Π. Ι. Τ.

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ Α΄.

METENEXΘEN

ΕΙΣ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΕΤΡΟΝ

ΥΠΟ

Κ. ΣΠΥΡΙΔΟΥ

Καστελλορριζίου.

ΘΥΡΣΙΣ (ποιμὴν) καὶ ΑἰΠΟΛΟΣ.

ΘΥΡΣΙΣ

Ἦδ' ὃν μὲν, ὦ Αἰπόλε, τὸ ψιθύρισμα
τῆς πίτυος ἐκείνης τῆς εἰς τὰς πηγὰς
ἠδέως μελωδούσης, ἀλλ' εὐχάριστα
καὶ σὺ συρίζεις (*) ὅθεν ἄλλον δεύτερον
μετὰ τὸν Πᾶνα θέλεις λάβει βέβαια
ἂν μὲν κεράστιν τράγον οὗτος θὰ δεχθῇ
σὺ αἶγα θέλεις λάβει, αἶγα δ' ἂν αὐτός,
σὺ προσηκόντως θέλεις λάβει Χίμαρον (**)
τῆς δὲ Χιμάρου λίαν εἶνε νόστιμον
τὸ κρέας μέχρις ὅτου τὴν ἀμέλξει τις.

ΑἰΠΟΛΟΣ.

Τὸ σὸν, ὦ Θύρσι, μέλος εἶν' ἠδύτερον
ἐκείνου τοῦ ἠχοῦντος ὕδατος τερπνῶς
τοῦ ῥέοντος ἐκ πέτρας ὑψηλῆς σιγαῖ.
Ἐὰν λοιπὸν αἱ Μοῦσαι δῶρον λάβωσιν
ἀμνάδα, σὺ σικίτην (***) ἄρνα θὰ δεχθῆς.

(*) Πιζίζει τὴν σύριγγα.

(**) Ἐνιαύσιος αἶξ (ἰτούλα).

(***) Ἐν ἡλικίᾳ, καθ' ἣν ἀπογαλκτίζεται, καὶ τίθεται

ἐν τῷ σηκῷ ἄνευ τῆς μητρὸς.

Ἐὰν δ' αὐτὰ τὸν ἄρνα προτιμήσῃ,
σὺ τὴν ἀμνάδα θέλεις λάβει δεύτερος.

ΘΥΡΣΙΣ.

Πρὸς τῶν Νυμφῶν, Αἰπόλε, θέλεις ἄρα γε
ἐδῶ καθίσας, ἐνθα τὸ κατωφερὲς
γεώλοπον ὑπάρχει, αἱ μυρῖκαι δὲ
ἀνθῶν, νὰ μελωδῆσῃς μετὰ τὴν σύριγγα;
τὰς δ' αἶγας θέλω βόσκει ἐν τῷ μεταξῷ.

ΑἰΠΟΛΟΣ.

Ἄλλ', ὦ ποιμὴν, μᾶς εἶνε ἀσυγχώρητον
ἐν μεσημβρίᾳ τοῦτο, καὶ φοβούμεθα
τὸν Πᾶνα, ὅστις τώρα κεκοπιαικῶς
ἐκ τῶν πλανῶν τῆς θήρας ἀναπαύεται
εἶνε δ' ὄργιλος καὶ δριμυῖα τις χολή
διὰ παντός εἰς τὴν ῥίνα τούτου κᾶθηται.
Ἄλλὰ (διότι, Θύρσι, τὰ τοῦ Δάφνιδος
ξεύρεις καὶ ψάλλεις ἄλγη, καὶ ὑπερτερεῖς
τοὺς ἄλλους εἰς τὰς Μοῦσας τὰς βουκολικὰς),
κάτωθεν τῆς πτελέας ἄς καθίσωμεν,
πλησίον τοῦ Πριάπου (*) καὶ ἀπέναντι
τῶν Κρασιάδων (**) ἐνθα ὁ ποιμενικὸς
ἐκείνος θρόνος κείται μεταξὺ δρυῶν
καὶ ἂν μὲν τραγωδῆσῃς, ὅπως ἄλλοτε,
πρὸς Διδυκὸν τὸν Χρόμιον ἀμιλλόμενος,
θὰ σοῦ δωρήσω αἶγα, ἥτις δίδυμα
τεκούσα καθ' ἑκάστην τρίς ἀμέλγεται
γεννήσασα δ' ἐρίφους δύο, βέβαια
καὶ πέλλας (***) δύο θέλει πλήρεις γάλακτος
σὲ ἀποδώσει· καὶ βαθὺν κισσῦδιον
περίχριστον ἐντέχνως μετὰ λαμπρὸν κηρόν,
μυρίζον ἔτι σμίλλης, νέον, δίωτον,
τὰ χεῖλη τοῦ ὁποῖο ὁ κισσὸς κοσμεῖ,
μ' ἐλίχρυσον (****) πλεγμένον, περὶ δὲ αὐτὸν
ἡ Ἐλιξ χαριέντως ὡς κροκοειδῆς
ἐλίσσεται καρπὸς τις ἔνδον δὲ γυνή
ῥαῖον ἔργον ἔχει κατασκευασθῆ,
μετὰ πέπλον σκεπασμένη καὶ μετὰ στέφανον
μ' ῥαῖαν κόμην δ' ἄνδρες παριστάμενοι
περὶ αὐτῆς μετὰ λόγους διαμάχονται
ἀμεριμνώσα δ' αὕτη, βλέπει πότε μὲν
γελῶσα πρὸς τὸν ἕνα τούτων, πότε δὲ

(*) Θεὸς τῶν βουκόλων διαβόητος ἐπ' ἀεληγίῃ.

(**) Αἱ τῶν κρηνῶν νύμφαι.

(***) Γαλακτοδόξα ἀργεῖα.

(****) Φυτὸν ὑπόχρυσον ἐκφῶν ἄνθος, χρυσάνθημον Διο-

σκουρ., δάκρυα τῆς Παναγίας σήμερον.

τὸν νοῦν τῆς πρὸς τὸν ἄλλον ἄνδρα ἐπιστᾶ.
Οἱ δὲ μ' ἐξωγκωμένους λίαν ὀφθαλμοὺς
ὑπ' ἔρωτος μοχθοῦσι μάτην. Ἐχει δὲ
καὶ θαλασσία πέτρα κατασκευασθῆ
πρὸς τούτους κ' ἐπὶ ταύτης γέρων ἀλιεὺς,
μετὰ σπουδῆς ἐκτείνει μέγα δίκτυον,
ἐμφαίνων δραστηρίου δύναμιν ἄνδρος,
καὶ μ' ὄλην τῶν μελῶν του ἤθελες εἰπεῖ
τὴν δύναμιν ὁ γέρων πῶς ἠλίευεν.

Οἱ δὲ πρὸς τὸν αὐχένα τένοντες αὐτοῦ
ὀγκοῦνται πανταχόθεν· καὶ πρὸς τῆς ὧν
ἰσχὺν δεικνύει νέου· καὶ μακρὰν αὐτοῦ
ὀλίγον καρποφόρος βρίθει ἀμπελος
ἐκ σταφυλῶν τὸ χρῶμα πορφυροειδῶν.
Ἀνηλιξ δὲ τις παῖς ἐκεῖ καθήμενος
ἐπὶ φραγμοῦ, φυλάττει ταύτην· περίξ δὲ
αὐτοῦ περιπολοῦσι δύο ἀλώπεκες,
ἐξ ὧν ἐντὸς ἡ μία ὑπεισδύσασα,
τὰς βότρυς καταστρέφει· ἡ ἑτέρα δὲ
ὕφαινει πάντα δόλον, ἔχουσα σκοπὸν
νὰ λάβῃ ἐκ τῆς πήρας πᾶν τὸ βρώσιμον,
στερήσασα τροφῆς δὲ τὸν ταλαίπωρον
ν' ἀφήσῃ παῖδα νῆστιν, κ' ἀπομακρυνθῆ
Ὁ παῖς δ' ἀκριδοθήραν (*) μετὰ καλάμια
ῥαῖαν πλέκει, καὶ μετὰ σχοίνους τεχνικῶς
κ' οὔτε περὶ τῆς πήρας τόσον μεριμνᾷ,
οὐδὲ τοσοῦτον ἔτι περὶ τῶν φυτῶν,
ὅσον διὰ τὸ πλέγμα χεῖρει. Ἐτι δὲ
τοῦ κισσῦδιου περίξ ἀκανθα κομψὴ
ἀπλοῦται, ὥσπερ τέρας, θέαμα λαμπρὸν,
ἐκπλήττον τὴν ψυχὴν σου· τοῦτο μὲν λοιπὸν
παρὰ Καλυδωνίου πρὶν ἠγόρασα,
τυροῦ ὀγκώδη μύλον δώσας εἰς αὐτὸν
καὶ αἶγα· τὸ φυλάττω δὲ ἀνέπαφον
τὰ χεῖλη μου εἰσέτι δὲν τὸ ἠγγισαν.
Διὸ θὰ σοὶ ἀρέσω μᾶλλον, φίλτατε,
δωρίζων σε τοιαῦτα, τὸν ἐπέραστον
ἂν τραγωδῆσῃς ὕμνον καὶ παντάσῃ
δὲν θέλω σ' ἐξελέγξει· ἀλλ' ἐπάκουσον,
ὦ ἀγαθὲ, διότι μετὰ θάνατον
ἡ λήθη τὴν ᾠδὴν σου θὰ διαδεχθῇ.

ΘΥΡΣΙΣ.

Βουκόλων, Μοῦσαι φίλαι, ἄρχεσθε ᾠδῆς.
Ὁ ἐκ τῆς Αἴτνης Θύρσις καὶ ἡ Θύρσιδος
φωνὴ βοᾷ· ποῦ τάχα, Νύμφ' ἐμένετε,
ὅτε τὸν Δάφνιν ἔρωσ καταμεράνεν;

(*) Πλέγμα πρὸς θήραν ἀκριδῶν (ἄθρημα ἴσως τῶν παίδων).

ἢ πρὸς τὰ τέμπη τὰ τερπνά τοῦ Πηνειοῦ,
ἢ πρὸς τὸν Πίνδον; ἐπεὶ δὲ κατάδηλον,
ὅτι δὲν κατωκίετε εἰς τὸν μέγαν ῥοῦν
τοῦ ποταμοῦ Ἀνάπου καὶ τὴν σκοπιὰν
τῆς Αἴτνης, οὔτε τὸν καλλίρουν ποταμὸν
τὸν ἐν αὐτῇ τῇ Αἴτνῃ θεῖον Ἄκιδα.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Ἐκεῖνον μὲν καὶ θῶες κατεβρήνησαν
καὶ λύκοι τεθνηκότα, καὶ ὁ ἐν τοῖς δρυμοῖς
τρυφῶν γενναῖος λέων ἔκλαυσε πικρῶς.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Πολλὰι πλησίον τούτου βόες καὶ πολλὰι
δαμάλεις, ταῦροι, μῶσχοι, τοῦτον ἔκλαυσαν.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Ἐρμῆς ἐλθὼν ἐξ ὄρους πρῶτος, ἔλεγε
σὲ καταθλίβει ποῖος; τόσον ἰσχυρῶς
ὁ ἔρως τίνος, φίλε, σὲ κατέλαβε;
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Βουκόλοι καὶ ποιμένες ἤλθον, ἔτι δὲ
αἰπόλοι καὶ ἠρώτων πάντες «τί κακὸν
τὸν κυριεύει πάθος;» Ὁ δὲ Πρίαπος
ἐλθὼν προφέρει, «τάλαν Δάφνι, διατί
ἀπόλλυσαι, κ' ἡ κόρη περιφέρεται
εἰς πάντα τ' ἄλση καὶ τὰς κρήνας διὰ σέ;
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Ἀφῶρητός τις ἔρως λίαν χαλεπὸς
κατέχει τὴν ψυχὴν σου καὶ βουκόλος ὢν,
μ' αἰπόλον ὁμοιάζεις, ὅστις αἰ' ἰδῆ
βατευομένης αἴγας πᾶνυ θλίβεται
διότ' ἡ φύσις τράγον δὲν τὸν ἔκαμε.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Καὶ σὺ δ' ὅποταν βλέπῃς μὲ μειδιάμα
παρθένους εἰς τὰ χεῖλη λίαν θλίβεσαι·
διότι δὲν χορεύεις μετ' αὐτῶν. Ὁ δὲ
Βουκόλος οὐδεμίαν δίδει προσοχὴν,
ἀλλὰ τὸν ἰδικόν του ἔρωτα πικρὸν
ἐπέραινεν εἰς Ἄδου προχωρῶν ὁδὸν,
καθὼς αἱ Μοῖραι τοῦτο ἀπεφάσισαν.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Κ' ἡ Κύπρις τέλος ἤλθεν ἡ χαρίεσσα,
ὑπούλως μειδιῶσα, πλὴν τὸ στήθος της
τὸ πάθος διετῆρει τὰ ἐπίβουλον·
«σὺ λέγει ἔκαυχάσο πῶς τὸν ἔρωτα
θὰ καταβάλῃς, Δάφνι, κ' ὑπὸ ἔρωτος
βαρέως κατεβλήθης τώρα σὺ αὐτός;»
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Πρὸς ταύτην δὲ κ' ὁ Δάφνις τότε ἀπήντησε,
«βαρεῖα Κύπρι, Κύπρι, πᾶνυ μισητῆ
εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λίαν ἀπεχθής· ἡμεῖς
(*) παρὰ ἡλίου πᾶντα, Κύπρι, ἀκριβῶς
μανθάνομεν. Ὁ Δάφνις ἤδ' ἀπόλλυται
τηρῶν καὶ εἰς τὸν Ἄδην ἔρωτα σκληρόν.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Πορεύου πρὸς τὴν Ἰδὴν ἔθνα λέγεται
τὴν Κύπριν ὁ βουκόλος... πρὸς δὲ πήγαινε
πρὸς τὸν Ἀγχισην, ὅπου δρύες ὑψηλαί·
ἡ κύπειρος ἐνταῦθα μόνη φύεται,
κ' εὐχάριστα βομβοῦσι σμήνη μελισσῶν.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Κι' ὁ Ἄδωνις ὠραῖος, ὅστις πρόβατα
νομεύει, καὶ τοξέυει λαγωὺς δειλοὺς,
καὶ τὰ λοιπὰ θηρία ἀπωθεῖ μακρὰν.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Σὺ, νῦν τὸν Διομήδην πλησιάζασα,
προκάλεσον εἰς μάχην, τοῦτον λέγουσα
πῶς Δάφνιν τὸν βουκόλον κατενίκησας.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Χαίρετε λύκοι, θῶες, κ' ἐμφωλεύουσαι
εἰς ἄντρα ἄρκτοι, πλέον ἄλλοτε ποτὲ
τὸν Δάφνιν τὸν βουκόλον δὲν θὰ βλέπετε
ἀνὰ τὸ δάσος πάλιν νὰ περιπατῆ,
οὐδὲ πρὸς τ' ἄλση ταῦτα ἀνὰ τοὺς δρυμούς.
Ἀρέθουσά (*) τε, χαίρε, καὶ οἱ χύνοντες
ὠραῖον πρὸς τὸν Θύμβριν ὕδωρ ποταμοῖ.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Ἐγὼ αὐτὸς ὁ Δάφνις ὁ τὰς βοῦς ποτὲ
νομεύων καὶ τοὺς ταύρους ἤδ' ἀπόλλυμαι.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, ἄρχεσθε ὦδῆς.

Ἦ Πᾶν, εἴτ' εἰς τὰ ὄρη τὰ ὑπερπετῆ
τυγχάνεις τοῦ Λυκαίου, εἴτ' εὐρίσκεσαι
εἰς Μαίναλον τὸ μέγα, τώρα πρόσελθε·
εἰς τὴν τῆς Σικελίας νῆσον, προλιπὼν
τὸ Ῥίον τῆς Ἑλικῆς καὶ τὸ ὑψηλὸν
τὸ τοῦ Λυκαιονίδου σῆμα τ' ἀληθῶς
καὶ ὑπὸ τῶν μακάρων θαυμαζόμενον.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, λήγετε ὦδῆς.

Τὴν ἐκ κηροῦ εὐπύκτου, ἀναξ, σύριγγα
λαβὼν, ἐλθε ἐνταῦθα τὴν μελίρρυτον,

(*) Τὸ μέρος τοῦτο μεταφράσθη ἐκ τῆς ἐκδόσεως Νεο-
φύτου Δοῦκα.

(**) Πηγὴ ἐν τῇ νήσῳ Ὀρτυγίῃ παρὰ τῷ λιμένι τῶν
Συρακοῦσῶν.

ΕΥΛΑΛΙΑ ΠΟΝΤΟΥ Α.

ΔΡΑΜΑ

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

(συνέχεια ἴδε φύλλ. Δ')

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ, ΚΑΜΙΛΛΗ, ΤΟΡΣΗ, ΛΑΒΙΝΙΑΝ

ΚΑΜΙΛΛΗ

Σᾶς παρακαλῶ, κύριοι, νὰ συγχωρήσητε τὸν
κύριον Δὲ Σανζιρὼν ἐάν δὲν εὐρίσκεται ἐνταῦθα
ὅπως ὑποδεχθῆ ὑμᾶς.

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

Ὡς ἄνθρωποι καλῆς ἀγωγῆς, κυρία, εὐγνωμο-
νοῦμεν τῷ κυρίῳ Σανζιρὼν διότι ἀντιπροσωπεύε-
ται παρ' ἡμῶν.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἄλλως τε εἰς ἐξ ἡμῶν δὲν δικαιούται νὰ πα-
ραπονεθῆ κατ' αὐτοῦ, διότι νομίζω ὅτι ὁ κύριος
Σανζιρὼν ἐλησμονήσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ
κυρίου Τορσῆ.

ΤΟΡΣΗ

Εἰς τὸν οἶκον μου...

ΚΑΜΙΛΛΗ

(κατ' ἰδίαν)

Αὐτὸς εἶναι (γεγονοῖα τῆ φωνῆ) Εἰς τὸν οἶκόν
σας, κύριε καὶ τοῦτο μὲ ἐκπλήσσει καθόσον ἐν
αὐτῷ βλέπει τις τόσον ὠραῖα πράγματα.

καὶ τὴν στρεπτήν εἰ τὸ χεῖλος· ἐπεὶ δὲ ἐγὼ
ὑπ' ἔρωτος εἰς Ἄδην ἤδη σύρομαι.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, λήγετε ὦδῆς.

Εἴθ' ἴα νῦν οἱ βᾶτοι νὰ βλαστήσωσι
κ' αἱ ἄκανθαι ὠσαύτως· ἡ δὲ νάρκισος
ἡ μυροφόρος νὰ κοσμηῆ τὴν ἀρκευθὸν
καὶ πᾶντα παρὰ φύσιν νὰ συμβαίνωσι
ἡ πίτυς μὲν ἀχράδας (*) νὰ καρποφιερῆ,
Ἄφου ὁ Δάφνις θνήσκει, καὶ ἡ ἔλαφος
τοὺς κύνας νὰ θηλάζῃ, σκῶπες δ' ὄρεινοι
πρὸς ἀηδόνας ἔτι ν' ἀγωνίζωνται.»
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, λήγετε ὦδῆς.

Ὁ μὲν εἰπὼν τοιαῦτα ἐσιώπησεν,
ἡ δ' Ἀφροδίτη τοῦτον πάλιν ἤθελε
νὰ σώσῃ, πλὴν αἱ μοῖραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ
ἀπέκοψαν τὸ νῆμα κ' εἰς τὸν ῥοῦν εὐθύς
Ὁ Δάφνις παρευρέθη τοῦ Ἀχέροντος·
κ' εὐθύς ἡ δῖνη φίλον ἄνδρα τῶν Μουσῶν
καὶ τῶν Νυμφῶν ἐπίσης κατεκάλυψε.
Βουκόλων, Μοῦσαι φίλοι, λήγετε ὦδῆς.

Τὴν αἴγα τώρα φέρε, καὶ τὸ κύπελλον
ὅπως ἀμέλξας ταύτην, πρῶτον δι' αὐτοῦ
κάμω σπονδὴν ταῖς Μοῦσαις· Μοῦσαι χαίρετε
γλυκύτερον δὲ πάλιν χαρίζομενος
ὑμῖν θὰ τραγηδήσω, φίλοι χαίρετε.

ΑἰΠΟΛΟΣ.

Ἦ Θύρσι, τὸ καλὸν σου στόμα εὐχομαι
νὰ ἴδω, φίλε, πλῆρες νέου μέλιτος
ξηρόσυκα δ' Αἰγίλου (**) νοστιμώτατα
νὰ τρώγῃς· ὄντως ψάλλεις καὶ τοῦ τέττιγος
καλλίτερον, ὦ φίλε, δέχθητι λοιπὸν
τὸ κύπελλον, καὶ ἴδε πόσον ἀληθῶς
καλῶς μυρίζεις, ὥστε θέλει σοῦ φανῆ,
πῶς τῶπλυναν αἱ ὄραι μὲ τὰς κρήνας τῶν.
Ἐλθε λοιπὸν Κισσαίθα (***)· ἀμελεγε δὲ σὺ·
αἱ δ' ἄλλαι τῶν χιμάρων ἡσυχάζετε.
μὴ σᾶς πηδήσ' ὁ μέγας τράγος παρευθῶς.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α΄ ΕΥΛΑΛΙΟΥ.

(*) Ἀγρία ἀπίδις, τὰ ὅποια οἱ κάτοικοι τῶ ἀνατολικῶν
σποράδων νήσων ἀχράδας καλοῦσι.

(**) Ἀἴμος Ἀττικῆς.

(***) Ὀνομα τῆς αἰγῆς, τὴν ὅποιαν προσφέρει δῶρον.

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

Εἶναι ἀληθές... εἶναι ἀληθές... Εὐρίσκει τις ἐκεῖ ἡμίσειαν δωδεκάδα ζωγραφῶν.

ΚΑΜΙΑΛΗ

Καὶ ἴσως εἰκόνας τινάς...

ΤΟΡΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Τί ἐννοεῖ;

ΚΑΜΙΑΛΗ

(χαμηλῇ τῇ φωνῇ πρὸς τὴν κόμησσαν)

Ἀπάγαγε τὸν κύριον Λαβινιάν. (γεγονία τῇ φωνῇ) γνωρίζω μόνον ὅτι ὁ Ἀρθούρος ἐπανῆλθε ἐνθουσιασμένος. Τοῦτο δὲν μ' εὐχαριστεῖ, κύριε Τορσῆ, καθόσω μᾶλλον προτιθέμεθα νὰ σᾶς ζήτησωμεν συλλογὴν πολυάριθμον.

ΤΟΡΣΗ

Κυρία...

ΚΑΜΙΑΛΗ

*Ἐχομεν ἤδη τινὰς εἰκόνας τὰς ὁποίας λέγουσι πολυτίμους. (πρὸς τὸν Λαβινιάν) Δὲν εἶσθε περίεργοι νὰ τὰς ἴδητε;

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

Ἦ κυρία... εἶδον τσαούτας

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ἡ μήτηρ μου θὰ συνωδεύσῃ ἡμᾶς εἰς τὴν παρακοθήκην...

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

(κατ' ἰδίαν)

Ἦ ἰδέα, νὰ μοὶ φορτώσῃ τὴν γραῖαν...

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

(κατ' ἰδίαν)

Πρέπει νὰ τὴν εὐχαριστήσω, διότι ἀλλέως θὰ διέπραττε καμμίαν ἀσυνεσίαν...

ΚΑΜΙΑΛΗ

(πρὸς τὸν Τορσῆ)

Πρὸς τοῦτοις, κύριε, θὰ δυνηθῶμεν νὰ συνομιλήσωμεν περὶ ὑποθέσεώς τινος ἥτις τὰ μέγιστα μ' ἐνδιαφέρει.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

(πρὸς τὸν Λαβινιάν)

Ἰπάγωμεν, κύριε, ἐπιθυμῶ μεγάλως νὰ μάθω τὴν περὶ τῶν θησαυρῶν μας ιδέαν σας.

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

(κατ' ἰδίαν)

Ἄρκει τὸ δεῖπνον νὰ εἶναι καλόν' τουλάχιστον!

(Ὁ Λαβινιάν ἀποσύρεται μετὰ τῆς Κομήσσης)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΤΟΡΣΗ, ΚΑΜΙΑΛΗ

ΤΟΡΣΗ

Φαίνεται, κυρία, ὅτι ἐπιθυμεῖται πολὺ τὴν ἀπόκτησιν τῆς συλλογῆς αὐτῆς περὶ ἧς μοὶ ὠμίλησεν ὁ κύριος Δὲ Σανζιρών.

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ἐμαντεύσατε ἀκριβῶς, κύριε, διότι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὠνειροπόλησα ὄνειρα χρυσᾶ, ὄνειρα γυναικίως. Εὐαρεστηθῆτε νὰ μοὶ ἀκροασθῆτε.

(κάθηται νεύσασα τῇ Τορσῆ νὰ καθῆσῃ ἐπίσης)

ΤΟΡΣΗ

(καθεσθεῖς)

Σᾶς ἀκούω.

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ἀφίνω εἰς τὴν διάθεσίν σας ὅλου τοῦ ἀρρενεῦς προγόνου μας... Σᾶς ἐπιτρέπω νὰ δώσῃτε αὐ-

ΤΟΡΣΗ

Ἄλλὰ, κυρία μαρκησίκα, ἡ δυσχέρεια τοιαύτης εἰκόνας...

ΚΑΜΙΑΛΗ

Σᾶς φοβίζει; Ἰμᾶς, κύριε Τορσῆ;

ΤΟΡΣΗ

Ναι, κυρία.

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ἦ! δὲν τὸ πιστεύω... Ἐμὲ δὲν ὁ μ' ἐφόβιζε· (μειδιῶσα) ἐὰν ἤμην ζωγράφος...

ΤΟΡΣΗ

Ἐὰν εἴσθε ζωγράφος;

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ἀκούσατε, κύριε, νομίζω ὅτι, ἐὰν ἤμην ζωγράφος, τὸ ἰδανικὸν αὐτὸ πρότυπον, ἢ ἐντελῆς αὐτὴ καλλονὴ θὰ μοὶ ἦτο πάντοτε πρόχειρος.

ΤΟΡΣΗ

Τίνι τρόπῳ, κυρία;

ΚΑΜΙΑΛΗ

Διὰ τὸν ζωγράφον, τὸ πρότυπον αὐτὸ εἶναι ἡ γυνὴ ἢ ἀγαπᾶ διότι βλέπει αὐτὴν διὰ τοῦ ἐρωτῆτός του καὶ τὴν εἰκονογραφεῖ κατὰ βούλησιν.

ΤΟΡΣΗ

(ζωηρῶς)

Τὸ πιστεύετε;

ΚΑΜΙΑΛΗ

Ναι, πιστεύω ὅτι ἐὰν οἱ σύγχρονοι καλλιτέχναι μας δὲν παράγωσι πλέον τὰ μαγευτικὰ ἐκεῖνα πλάσματα ὡς τὴν Φορναρίναν καὶ τὴν Ἰοκόνδην, τοῦτο συμβαίνει διότι δὲν ἐμπνέονται ὑπὸ τοῦ θάρρους τοῦ ἐρωτῆτός των καὶ διότι δὲν

τοῖς τὸ μᾶλλον σκυθρωπὸν, τὸ μᾶλλον ἄγριον ἦθος, ἀρκεῖ νὰ ἔχωσιν ὀπωσδήποτε τύπον τινὰ εὐγενείας... ἀλλὰ...

ΤΟΡΣΗ

(μειδιῶν)

Σᾶς ἐννοῶ... Ἄλλὰ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς γυναῖκας;

ΚΑΜΙΑΛΗ

Τὰς γυναῖκας;... Ἦ! τὰς θέλω ὡραίας ὄλας...

ΤΟΡΣΗ

*Ὀλας;

ΚΑΜΙΑΛΗ

*Ὀλας ἀνεξαιρέτως.

ΤΟΡΣΗ.

*Α!

ΚΑΜΙΑΛΗ

Πρὸ πάντων δὲ ἐπιθυμῶ νὰ δώσῃτε τὸν ὑψηλότερον τῆς καλλονῆς τύπον εἰς τὴν ἰδικὴν μου μάμμην, τὴν περιδόχον Μαργαρίταν Δὲ Πρεβίτ...

ΤΟΡΣΗ

Τὴν ὡραίαν σύμβουλον Ἄννης τῆς Αὐστριακῆς περὶ τῆς ὁποίας ὁ μαρκήσιος μοὶ ὠμίλησε τοσοῦτον, χωρὶς ὅμως νὰ δυνηθῆ νὰ μοὶ περιγράψῃ οὐδένα ἐκ τῶν χαρακτήρων τῆς.

ΚΑΜΙΑΛΗ

Καὶ διὰ τὴν ὁποῖαν ἀπαιτοῦμεν πρόσωπον θαυμάσιον ὄχι κοινὴν ὡραιότητα, καλλονὴν ὡς... οὐδὲν ὁμοιάζον μὲ τὰς καλλονὰς ἃς ἀπαντῶμεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ... Ἄλλὰ κατὶ σχεδὸν ἰδανικὴν, κατὶ ὅπερ δὲν ὑπάρχει ἴσως πλέον ἀλλ' ὅπερ βεβαίως ὑπῆρξε...

τολμῶσι νὰ ἐκθέσωσιν εἰς τὸν γενικὸν θαυμασμὸν τὸ τῆς λατρείας των ἀντικείμενον.

ΤΟΡΣΗ

Ἴτως, κυρία, διότι προτιμῶσιν ἀντὶ τῆς δόξης τὴν τοῦ ἔρωτός των ἀγνότητα.

ΚΑΜΙΛΛΗ

ὦ! ἡ δόξα εἶναι τὸ πρῶτον τοῦ καλλιτέχνου πάθος, τὸ ὑπερέχον καὶ κατασιγάζον πάντα τὰ λοιπά.

ΤΟΡΣΗ

(ἐνθουσιῶδως καὶ ἐγειρόμενος)

ὦ! κυρία, τοιαύτη δόξα θὰ ἐκόστιζε πολὺ ἀκριβῶ! Θὰ ἠναγκάζετο νὰ παραδίδῃ τις εἰς τὸ κοινὸν, εἰς τὸν κόσμον, τὸ εἶδωλον τῆς καρδίας του· νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς φθονερούς τοὺς μισαρούς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀδιαφόρους, τὴν φλόγα τῆς ζωῆς του· νὰ προσφέρῃ ὡς θῆμα εἰς τὴν κριτικὴν, εἰς τὴν περιφρόνησιν, ἢ εἰς τὸν ψυχρὸν θαυμασμὸν, ἐκεῖνο ὅπερ ἀγαπᾷ μὲ ὄλην τῆς ψυχῆς του τὴν δύναμιν! τὸ ἀντικείμενον ὅπερ λατρεύει θρησκευτικῶς! ὦ! ὄχι, κυρία! τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο ὕβρις κατ' ἐκείνης δι' ἧς ζῆ τις, θὰ ἦτο ἱεροσυλία καθ' ἑαυτοῦ, θὰ ἦτο παράδοσις ἱεροῦ βωμοῦ εἰς τὴν ἀγενῆ τοῦ ὄχλου περιέργειαν.

ΚΑΜΙΛΛΗ

(ὀρθία, κατ' ἰδίαν)

Τὴν ἀγαπᾷ... ἄρα ζηλοτυπεῖ... θὰ ὀμιλήσῃ (γεγωνία τῆ φωνῆ). Σύγγνωτέ μοι κύριε, ἐὰν ἐξέφρασα ἀνάρμοστόν τινα ἰδέαν ἥτις, ἴσως, σᾶς ἔκαμε νὰ ὑποθέσητε ὅτι θέλω νὰ εἰσδύσω εἰς μυστήριόν τι.

ΤΟΡΣΗ

Εἰς μυστήριον, εἶπατε;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ναί, εἰς μυστήριον· καὶ ὁ κύριος Δὲ Σανζιρών δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃ ποτὲ διὰ τὸ σφάλμα ὅπερ ἔπραξα θίγουσα αὐτὸ τὸ ζήτημα...

ΤΟΡΣΗ

Ὁ κύριος Δὲ Σανζιρών! Ἀλλὰ, κυρία, μὴ συγχωρεῖτε, λοιπὸν καὶ ὁ κύριος Δὲ Σανζιρών σᾶς ὠμίλησε περὶ αὐτοῦ;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἀκουσίως του ἴσως...

ΤΟΡΣΗ

(κατ' ἰδίαν)

Ἡ Ἀντωνία ὠχρίασεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σανζιρών... καὶ αὐτὸς ὠχρίασεν εἰς τὴν θεάν τῆς εἰκόνας τῆς...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἄς ἀφήσωμεν λοιπὸν τὴν τρελλὴν αὐτὴν ἰδέαν κατὰ μέρος, καὶ ἄς ἔλθωμεν εἰς ἕτερον ἀντικείμενον.

ΤΟΡΣΗ

Μίαν λέξιν, κυρία, καὶ συγχωρήσατε τὴν τόλμην μου. Γυνή, ὡς ὑμεῖς, ἥτις δὲν μὲ γνωρίζει, δὲν ὀμιλεῖ ὡς πρὸ ὀλίγου ὀμιλήσατε εἰς ἀνθρώπων, οἷος ἐγὼ, ὃν δὲν γνωρίζει, ἀνεῦ ἰσχυροῦ τινος λόγου

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἄγνοῶ, κύριε, τί ἐνόησατε ἐκ τῶν λόγων μου.

ΤΟΡΣΗ

Ἐνόησα ὅτι τὸ περιβάλλον τὴν ζωὴν μου μυστήριον ἔφθασε μέχρις ὑμῶν. Δὲν εἶναι καὶ δὲν δύναται νὰ ἦναι κενόσπουδος ἀπλῶς περιέργεια ἢ ὠθήσασα ὑμᾶς εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μυστηρίου τούτου. Βεβαίως δὲν θὰ ἐπληγῶνετε μίαν πάσχουσαν καρδίαν χάριν μιᾶς ἀπλῆς καὶ ἐπιπολαίου παιδιᾶς.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Μίαν καρδίαν ζηλότυπον ἴσως...

ΤΟΡΣΗ

Τίς σᾶς τὸ εἶπε;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἡ ἰδική μου καρδιά, ἥτις ὡσαύτως εἶναι ζηλότυπος, κύριε.

ΤΟΡΣΗ

Ἵψιστε Θεέ!... καὶ φορεῖτε...

ΚΑΜΙΛΛΗ

Τίποτε, κύριε... τίποτε. Δὲν εἰξεύρω πῶς τοῦτο συνέβη, ἀλλ' εἶπον ὅτι δὲν ἐπεθύμουν νὰ εἶπω.

ΤΟΡΣΗ

Ἀλλὰ καὶ δὲν δύνασθε πλέον νὰ σιγήσητε. Ὁ κύριος Δὲ Σανζιρών σᾶς ὠμίλησε περὶ τῆς κυρίας Τορσῆ.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Μοὶ ὠρκίσθη ὅτι οὐδέποτε τὴν εἶδε... καὶ...!

ΤΟΡΣΗ

Ἀλλὰ σᾶς ἀνέφερον ἴσως περὶ μιᾶς εἰκόνας;

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ναί, εἰκόνας θαυμασιῶς ὠραίας...

ΤΟΡΣΗ

Ἦτις ἔφερον εἰς αὐτὸν ἴσως ἀναμνήσεις.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἡμᾶς, ποῖος σᾶς εἶπε τούτο;

ΤΟΡΣΗ

Σᾶς ἐξεφράσθη λοιπὸν... ὦ δυστυχία! Δὲν ἠπατώμην!

ΚΑΜΙΛΛΗ

Πλανώμεθα ἀμφοτέροι, κύριε. Ἄλλως τε τὸ παρελθὸν τοῦ κυρίου Δὲ Σανζιρών δὲν μοὶ ἀνήκει.

ΤΟΡΣΗ

Ἀλλὰ μοὶ ἀνήκει τὸ τῆς Ἀντωνίας, εἰς ἐμὲ, κυρία.

(Ἐμφανίζεται ἡ κόμησσα)

ΚΑΜΙΛΛΗ

Ἀντωνία, εἶπατε;... Δὲν εἶναι τὸ ὄνομα ὅπερ ὑπέθετον.

ΤΟΡΣΗ

Διότι πράγματι δὲν εἶναι τὸ ἰδικὸν τῆς, κυρία.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, Η ΚΟΜΗΣΣΑ, ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ
(εἰσερχομένη)

Κόρη μου, ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι ἤλθον καὶ μᾶς περιμένουσιν εἰς τὴν αἴθουσαν.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Σᾶς ἀκολουθῶ, μῆτέρ μου. (κατ' ἰδίαν) Βίχον δίκαιον... (γεγωνία τῆ φωνῆ) Θὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους μετ' ὀλίγον, κύριε Τορσῆ· ἔχω νὰ σᾶς ὀμιλήσω.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ
(χαμηλῆ τῆ φωνῆ)

Λοιπὸν, κυρία, αὐτὸς εἶναι;

ΚΑΜΙΛΛΗ
(ὁμοίως)

Ἴσως... Ὀμιλήσατέ του περὶ τῆς θυγατρὸς σας.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ

Καμίλλη, σὲ περιμένω.

ΚΑΜΙΛΛΗ

Λοιπόν, μετ' ὀλίγον, κύριε Τορσή.
(ἐξέρχεται μετὰ τῆς μητρός της)

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΤΟΡΣΗ, ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ,
εἶτα ΛΑΒΙΝΙΑΝ.

ΤΟΡΣΗ

Ὦ! πρέπει νὰ ἐξηγηθῆ ὁ Σανζιρών, πρέπει νὰ τὸν ἰδῶ .. νὰ τῷ ὁμιλήσω. . (βαίνει ὅπως ἐξέλιθη).

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μίαν στιγμὴν.

ΤΟΡΣΗ

Τί εἶναι;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(ἰσταμένη ἐνώπιόν του).

Εἶμαι ἡ κυρία Δουπλεσσῆ.

ΤΟΡΣΗ

(ἀτενίζων αὐτήν)

Ἦ κυρία Δουπλεσσῆ;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(μετὰ πλείονος ἐμφάσεως)

Εἶμαι ἡ κυρία Δουπλεσσῆ.

ΤΟΡΣΗ

(ἠσύχως)

Καὶ λοιπόν, τί τάχα τοῦτο μ' ἐνδιαφέρει, κα-
λή μου γύναι;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ.

Τί σὰς ἐνδιαφέρει; (εἶτι ἐμφαντικώτερον) Σὰς λέ-
γω ὅτι εἶμαι ἡ κυρία Δουπλεσσῆ.

ΤΟΡΣΗ

Ἀκούω κάλλιστα· ἀλλὰ καὶ ἂν ᾔσθε ἡ κυρία
Δουπλεσσῆ. .

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Κυρία Δουπλεσσῆ ἐκ Μονβελλιάρ, εἰς τὰ
σύνορα τῆς Ἑλβετίας. . .

ΤΟΡΣΗ

(παρατηρῶν αὐτήν)

Τῆς Ἑλβετίας;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Ἄ, ἰδοὺ σὰς ἐρχεται τὸ μνημονικόν.

ΤΟΡΣΗ

Καὶ τί ἐννοεῖτε μετὰ τοῦτο;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Πῶς τί ἐννοῶ! . . . Καὶ ἡ κόρη μου, κύριε;

ΤΟΡΣΗ,

(ἀτενίζων αὐτήν μετὰ πλείονος προσοχῆς).

Ἦ κόρη σας, κυρία;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Ἦ κόρη μου ἡ ὁποία παρήτησε τὴν δυστυχῆ
τῆς μητέρα.

ΤΟΡΣΗ

Καὶ ἐκατοικεῖτε λοιπόν εἰς Μονβελλιάρ, ἐπὶ
τῶν ὁρίων τῆς Ἑλβετίας. . . πρὸ ἐνός ἔτους; . . .

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Τὸ ὁμολογεῖτε.

ΤΟΡΣΗ

Ὦ! τοῦτο εἶναι ἀδύνατον!

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(κλαίουσα)

Μοὶ ἐπροξενήσατε πολλὰ δάκρυα, κύριε. Ἄλλ'
ἐὰν τοῦλάχιστον ἡ κόρη μου εἶναι εὐτυχῆς μαζῆ
σας. . . Μάλιστα, κύριε, ἀγαπᾶτέ την πολὺ,
διότι τῆς ἀξιζεῖ νὰ ᾔναι εὐτυχῆς!

ΤΟΡΣΗ

(κατ' ἴδιαν)

Ἦ Ἄντωνία. . . θυγάτηρ αὐτῆς τῆς γυναικός!

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Εἶναι τόσον ὠραία καὶ τόσον ἀγαθὴ! Δὲν εἶ-
ναι ἀληθές ὅτι εἶναι ἀγαθὴ, ἡ Κορνηλία μου;

ΤΟΡΣΗ

Κορνηλία! Ἄ! κυρία, με ἐφοβήσατε πολὺ.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι εἶναι ὠραία, κύριε Δου-
βουᾶ;

ΤΟΡΣΗ

Δουβουᾶ! Δουβουᾶ! (σκεπτόμενος). Ἄ! ἐνόη-
σα. . . (Πρὸς τὴν κυρίαν Δουπλεσσῆ) Κορνηλία Δου-
πλεσσῆ, δὲν ἔχει οὕτω;

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μάλιστα, καὶ σὰς ζητῶ πρὸ πολλοῦ καιροῦ,
ἀγαπητὴ μου Δουβουᾶ.

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

(εἰσερχόμενος)

Ἀπηλλάγην τῆς γραίας τέλος πάντων. . .
Ἐμπρὸς, ἐλθὲ τώρα.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(χαμηλῆ τῆ φωνῆ πρὸς τὸν Τορσή)

Καὶ πῶς περνᾷ ἡ φιλότατη κόρη;

ΤΟΡΣΗ

(κατ' ἴδιαν)

Δὲν ἔχω ἄλλο μέσον ὅπως ἀπαλλαγῶ ἀμφο-
τέρων.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

Μήπως εἶναι ἀσθενής;

ΤΟΡΣΗ

(χαμηλῆ τῆ φωνῆ)

Ἄποτανθῆτε εἰς τὸν κύριον.

ΚΥΡΙΑ ΔΟΥΠΛΕΣΣΗ

(ὁμοίως)

Μήπως εἶναι. . .

ΤΟΡΣΗ

(ὁμοίως)

Ὁ Δουβουᾶ ὄλος; καὶ ὄλος! (κατ' ἴδιαν) Αἰὶὸ-
πάγω πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ Σανζιρών.

ΛΑΒΙΝΙΑΝ

Λοιπόν! ποῦ ὑπάγει; Ἔ! καὶ καλὰ, μήπως
μοὶ ἔλαχον εἰς κληρὸν αἱ γραῖαι αὐτῆς τῆς οἰ-
κίας; (βαίνει ὅπως ἐξέλιθη).

(ἐκκολουθεῖ)

Η ΚΛΑΟΓΡΑΙΑ ΤΟΥ ΣΑΙΝ-ΡΟΖΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ).

(συνέχεια ἴδε φυλλῶδ. Ε΄.)

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, περὶ τὴν ἐβδόμην τῆς
πρωίας περίπου, ὁ ἰατρός εἰσῆρχετο εἰς τὸ νο-
σοκομεῖον του καὶ ἔκαμνε τὴν ἐπίσκεψίν του
εἰς τὰς δύο συνήθεις αἰθούσας τὰς εἰς τὴν ὑπη-
ρεσίαν του ὑπαγομένης. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν,
ἀπῆλθεν εἰς τὸ κοινόβιον τῶν ἀδελφῶν τοῦ
Ἐλέους τοῦ τάγματος. . . ὅπερ ἔχει τὴν ἐπι-
στασίαν τῶν ἀσθενῶν.

Ἐζήτησε τὴν ἡγουμένην.

Ἦ ἡγουμένη προσῆλθε παραχρῆμα.

Οἱ ἐν τῷ νοσοκομείῳ ἀπένεμον σχεδὸν λα-
τρείαν πρὸς τὸν κύριον Δὲ Μαιζονέβ. Καὶ ἀδελ-
φαί, καὶ νοσοκόμοι, καὶ ὑπάλληλοι, καὶ ἀσθε-
νεῖς, πάντες ὤφειλον εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν·
οὔτοι μὲν διὰ τὴν ὑγίαν ἣν εἶχε ἀποδώσει αὐ-
τοῖς· ἐκείνοι δὲ διότι εἶχε σώσει αὐτοὺς ἐκ τῆς
πενίας, πάντες τέλος διὰ τὴν δεινὰ ἢ δεινὰ

εὐεργεσίαν. Ὅθεν ἕκαστος θὰ ἐρρίπτετο εἰς τὸ πῦρ χάριν αὐτοῦ περιστάσεως τυχοῦσης, καὶ πρόσφατον δείγμα τῆς τοιαύτης γενικῆς συμπαθείας εἶχε λάβει ὁ ἰατρός, τὴν μέριμναν καὶ τὴν ἀνησυχίαν μεθ' ἧς πάντες ἠκολούθησαν τὴν τῆς ἀσθενείας τοῦ υἱοῦ του πορείαν.

Ἡ ἡγουμένη ἦτο ἡ μᾶλλον εὐγνωμονοῦσα τῷ δόκτορι μεταξὺ ὄλου τοῦ προσωπικοῦ τοῦ νοσοκομείου. Μετὰ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς δὲ συνεδέετο στενὴ φιλία καὶ σεβασμοῦ μετέχων θαυμασμός.

Ὅθεν κατέβη εἰς τὸ ἐντευκτήριον ἅμα ὡς ὁ ἰατρός ἐξήτησεν αὐτήν, αἱ δὲ πρῶται λέξεις τῆς ὑπῆρξαν:

— Ἐγὼ ἄρα τὸ μέγα εὐτύχημα, δόκτορ, νὰ προσφέρω ὑμῖν ὑπηρεσίαν τινά;

— Ναί, μῆτέρ μου, ἀπήντησεν ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ· ἐὰν ἐπέζητεῖτε τοιαύτην εὐκαιρίαν τὴν εὐρίσκετε σήμερον!

— Δέγετε ταχέως! ὑπέλαβεν ἡ ἡγουμένη, περὶ τίνος πρόκειται;

— Πρόκειται περὶ τοῦ υἱοῦ μου, ἀπεκρίνατο θλιβερῶς ὁ ἰατρός.

— Πῶς εὐρίσκεται σήμερον; ἠρώτησεν ἡ μοναχὴ μετὰ ζωηροτάτου ἐνδιαφέροντος. Δὲν εἶχον εἰδήσεις του ἀπὸ τῆς χθὲς καὶ ἤμην ἀνήσυχος.

— Σὰς εὐχαριστῶ, μῆτέρ μου. Φυσικῶς εὐρίσκεται εἰς προφανῆ βελτίωσιν, ἡ διανοητικὴ του ὅμως κατάστασις μὲ φοβίζει. Ὅθεν ἤλθον ἀκριβῶς νὰ συνδιαλεχθῶ μεθ' ὑμῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ βελτιώσω τὴν ἡθικὴν αὐτοῦ υγείαν.

— Εἰς τί δύναμαι νὰ συνδράμω ὑμᾶς, δόκτορ;

— Θὰ σὰς τὸ εἶπω μετ' ὀλίγον. Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχω νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν πληροφορίαν τινά, ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς σας δὲ μόνης ἐξαρτάται ἴσως ἡ τοῦ υἱοῦ μου σωτηρία.

— Τί ἐπιθυμεῖτε νὰ μάθητε, ἠρώτησεν ἡ ἡγουμένη μετὰ συγκινήσεως.

— Εἶχον πρὸ δύο ἐτῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μιᾶς τῶν αἰθουσῶν μου, μίαν δόκιμον μοναχὴν Μάρθαν καλουμένην. Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα εἶναι εἰσέτι εἰς τὸ κοινόβιόν σας;

— Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα δὲν ὑπάρχει πλέον, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη.

Ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ κατέστη ὠχρότατος. Ἡ ἡγουμένη ἐξηκολούθησε.

— Ἡ ἀδελφὴ Μάρθα ὀνομάζεται σήμερον καλογραῖα τοῦ Σαὶν Ροζῶ.

Ὁ ἰατρός ἀνέπνευσε καὶ τὸ αἷμα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς παρειάς του.

— Ὁ χρόνος τῆς δοκιμασίας τῆς ἀδελφῆς Μάρθας, ἐπανελάβεν ἡ ἡγουμένη, ἔληξε πρὸ ἑξ μνηῶν· προσεβιάσθη μοναχὴ καὶ μεταβαλοῦσα σχῆμα μετέβαλε καὶ ὄνομα.

— Λοιπὸν, μῆτέρ μου! ἀνέκραξε ζωηρῶς ὁ ἰατρός, ἡ καλογραῖα τοῦ Σαὶν Ροζῶ, ἐὰν συγκρατατίθεσθε, δύναται νὰ σώσῃ τὸν υἱόν μου.

— Δὲν σὰς ἐννοῶ, δόκτορ, εἶπεν ἡπίως ἡ ἡγουμένη. Διατί ζητεῖτε τὴν συγκατάθεσίν μου, καὶ τί νὴν τρόπον ἡ μοναχὴ τοῦ Σαὶν Ροζῶ δύναται νὰ σώσῃ τὸν υἱόν σας;

— Ἀκούσατε, μῆτέρ μου! μὲ γνωρίζετε, δὲν εἶναι ἀληθές; Ἐπίσης γνωρίζετε ὅτι οὐδέποτε θὰ ζητήσω τι παρ' ὑμῶν ὅπερ ἡ μᾶλλον λεπτόλογος αὐστηράτης ἠδύνατο ν' ἀπαγορεύσῃ. Ὅθεν, βρασιθεῖτε εἰς ἐμὲ καὶ ἐπιτρέψατέ μοι, ἐπὶ μικρὸν ἄλλως τε, ν' ἀποσιωπήσω ἐν ἐκ τῶν μυστηριωδεστέρων τῆς ἐπιστήμης ζητημάτων οὕτινος μέλλω νὰ ἐπιχειρήσω τὸ πείραμα.

— Βασιζομαι καθ' ὀλοκληρίαν εἰς ὑμᾶς, φίλε δόκτορ. Ἄλλ' ἐξηγήσατέ μοι πῶς ἡ μοναχὴ τοῦ Σαὶν Ροζῶ δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν σωτηρίαν τοῦ υἱοῦ σας καὶ οὐχί ἑτέρα τις ἐκ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν;

— Ἴδου ἀκριβῶς, ὅ,τι δὲν δύναμαι νὰ σὰς ἐξηγήσω μῆτέρ μου. Πιστεύω ὅσον ἄνθρωπος δύναται νὰ πιστεύσῃ εἰς τὸ ἀλάθητον τοῦ θεραπευτικοῦ μου μέσου, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὄρω ὅτι οὐδεὶς θὰ γνωρίσῃ τὸ μυστήριόν μου ἢ νὰ μὴ οὐδεὶς διαταράξῃ τὰ σχέδιά μου.

— Δὲν ἐπιμένω, δόκτορ. Οὐχ ἤττον εἶπατέ μοι εἰς τί ζητεῖτε τὴν συγκατάθεσίν μου;

— Νὰ ἐπιτρέψῃτε τῇ καλογραῖᾳ τοῦ Σαὶν Ροζῶ νὰ ἔλθῃ καὶ διαμείνῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ μου ἐπὶ ἓνα μῆνα, ἐπαγρυπνοῦσα ἐπὶ τοῦ υἱοῦ μου καὶ περιποιουμένη αὐτὸν ὡς θὰ τὸν περιποιεῖτο καὶ ἐνταῦθα.

— Εἶναι ἀδύνατον αὐτὸ τὸ ὅποιον μοι ζητεῖτε, δόκτορ, ἀπήντησεν ἡ ἡγουμένη. Αἱ διατάξεις τοῦ τάγματός μας ἀπαγορεύουσι ῥητῶς τὸ τοιοῦτον.

— Τὸ γνωρίζω, μῆτέρ μου, εἶπεν ἐσπευσμένως ὁ ἰατρός· γνωρίζω τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων αἵτινες κρατοῦσιν ὑμᾶς πάντοτε εἰς τὸν τεταγμένον ὑμῖν τόπον! Γνωρίζω ὅτι οὐδεμία ὑμῶν διέβη ποτὲ τὸν φλίον τῆς οἰκίας ταύτης· ἀλλὰ γνωρίζω ἐπίσης μῆτέρ μου, ὅτι ὁ υἱός μου (σύγγνωτέ μοι ἂν εἶπον ὁ υἱός μου) γνωρίζω ὅτι

εἰς Χριστιανός, εἰς ἄνθρωπος κινδυνεύει ν' ἀποθάνῃ, καὶ ὅτι ἔλεος ἤθελεν εἶναι νὰ τὸν σώσῃτε, ἐὰν ἡ σωτηρία του εὐρίσκεται μεταξύ τῶν χειρῶν σας.

— Ἀδελφὲ μου, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ μετὰ θλίψεως συνάμα καὶ ἀγαθότητος, πολλαὶ ἐξ ἡμῶν ἤκουσαν ἐντεῦθεν τὰς ὑστάτας φωνὰς τῶν γονέων των καλοῦσας αὐτὰς εἰς τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, καὶ ὅμως οὐδεμία. . . .

— Ὁμολογῶ, μῆτέρ μου, διέκοψεν ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ, ὅτι ὑπάρχει σιὰ τις ἐγωῖσμός μου εἰς τὴν ἀπαίτησίν μου, ἀλλ' ἐπιμαρτύρομαι τὸν Θεόν, ὅτι ἐκεῖνο ὅπερ παρακλητικῶς ζητῶ ἐνταῦθα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ μου, ἤθελον τὸ ζητήσῃ καὶ ὑπὲρ παντός ἄλλου. Ὁ ὁμιλῶν πρὸς ὑμᾶς ὁμιλεῖ μᾶλλον ὡς ἰατρός ἢ ὡς πατήρ! Σὰς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ ἀποκριθῆτε εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ὡς πρὸς ἐρώτησιν ἰατροῦ. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος δὲν δύναται νὰ μοὶ δώσῃ τὴν ἀδειαν νὰ παραλάβω μετ' ἐμοῦ τὴν καλογραῖαν τοῦ Σαὶν Ροζῶ ὅπως σώσω ἓνα ψυχορραγοῦντα;

— Δὲν δύναται, ἀπεκρίθη ἡ ἡγουμένη.

— Ὅθεν, τὸ ἀτυχές παιδίον θὰ ἀποθάνῃ! ἐφώνησεν ὁ πατήρ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ὀποίου ἐκύλισαν δύο παχέα δάκρυα.

— Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπειρος, ἀδελφὲ μου, εἶπε θρησκευτικῶς ἡ ἡγουμένη συνάπτουσα τὰς χεῖρας, καὶ ἐγείρουσα τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν.

Ὁ ἰατρός ἔκυψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἔμεινεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἰς τὴν θέσιν ταύτην, ἐν πλήρει ἀθυμίᾳ.

Πρῶτῃ ἡ ἡγουμένη διέκοψε τὴν σιωπὴν.

— Διατί εἶπε δὲν τὸν εισάγετε εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς καλογραίας τοῦ Σαὶν Ροζῶ; Ἐὰν αὕτη δύναται νὰ τὸν σώσῃ, ὁ τόπος δὲν εἶναι ἀδιάφορος;

— Ὅχι, μῆτέρ μου, ἀπεκρίθη ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ μετ' ἀπελπιστικῆς φωνῆς, ὁ τόπος δὲν εἶναι ἀδιάφορος. Τὸ ἀτυχές παιδίον ἔχει ἀνάγκην ἀπολύτου σιωπῆς καὶ ἐρημίας· ὁ θόρυβος ἤθελε τὸν φονεῦσαι ἀμέσως.

— Τότε, εἶπεν ἡ ἀδελφὴ μετὰ μικρὰν σκέψιν, ἴσως ὑπάρχει μέσον νὰ νοσηλευθῆται καὶ ἐνταῦθα, ἐν σιγῇ, ὑπὸ τῆς καλογραίας τοῦ Σαὶν Ροζῶ.

— Καὶ πῶς τοῦτο; ἀνέκραξεν ὁ ἰατρός ἐκπληκτον ἐπὶ τῆς ἡγουμένης προσηλώσεως βλέμμα.

— Ἀπλούστατον, ἀπεκρίθη ἐκείνη. Εἰς τὸ

μέσον τοῦ κήπου τῆς κοινότητος ὑπάρχει μικρὸν κατάλυμα, χρησιμεῖον εἰς τὰς ἀδελφὰς ὅπως σκιαζονται κατὰ τοὺς μεγάλους τοῦ θεοῦ καύσωνας, εἰς τὰς ὥρας τῆς ἀναψυχῆς των.

— Λοιπὸν! μῆτέρ μου, ἐφώνησε φαιδρῶς ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ.

— Λοιπὸν, δόκτορ, ἐξηκολούθησεν ἡ ἡγουμένη, θέτω τὸ περιπτερον ἐκεῖνο εἰς τὴν διάθεσίν σας, καὶ θέλω διατάξῃ τὴν καλογραῖαν τοῦ Σαὶν Ροζῶ νὰ περιποιηθῆται καὶ θεραπευθῆ ἐκεῖ τὸν υἱόν σας.

— Καὶ τότε δύναμαι νὰ τὸν φέρω; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, τοῦ ὀποίου ἡ φαιδρὰ ὄψις ἐξέφραζε τὴν εὐδαιμονίαν.

— Αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἐσπέραν, ἐὰν θέλητε. Τὴν ἕκτην ὥραν, τὸ περιπτερον θὰ ἦναι ἕτοιμον ὅπως τὸν δεχθῆ.

— ὦ! μῆτέρ μου! ἀνεφώνησεν ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ, εἶθε ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀποδώσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν ὄλην τὴν εὐδαιμονίαν ἣν μοὶ δίδετε ἐπὶ τῆς γῆς!

Καὶ, θλίψας ἀπὸ καρδίας τὰς χεῖρας τῆς ἡγουμένης, ἐξῆλθεν ἐσπευσμένως, ἀπομάσσων δύο μεγάλα δάκρυα ἄτινα ἔλαμπον ἀκόμη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του· τὴν φρονὴν ὅμως ταύτην ἦσαν δάκρυα εὐδαιμονίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Γ'.

Ὁ κῆπος τῆς κοινότητος, πόρρω τοῦ νὰ παριστᾷ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ τὴν ψυχρὰν ἐκείνην συμμετρίαν ἣτις ἀποτελεῖ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν δόξαν ὄλων ἐν γένει τῶν κτηματιῶν πάντων τῶν παρελθόντων, παρόντων καὶ μελλόντων ἐθνῶν, ὁ κῆπος τῆς κοινότητος λέγομεν, παρῖστα εἰς τὰ βλέμματα τοῦ θεατοῦ τὴν γραφικωτάτην ὄψιν παρθένου δάσους, ἀτάκτου ἐν τῇ ἀρμονίᾳ του, ἡ κάλλιον εἰπεῖν, ἀρμονικοῦ ἐν τῇ ἀταξίᾳ του.

Ἐκ πρώτης ὄψεως, ὁ μέγας οὗτος κῆπος, ἡ μᾶλλον τὸ μικρὸν τοῦτο δάσος, ἐφαίνετο ἀδιάβατον· ἐφαίνετο ἀδιέξοδος κυκεῶν παντοίων δένδρων· καὶ δένδρων ὀπωροφόρων καὶ δένδρων ἀνθηρῶν, τοσοῦτον στενωῶς συμπιεζομένων, τοσοῦτον ἐρωτικῶς συγχεομένων, ὥστε οἱ καρποὶ τῶν μὲν ἔπαιζον οἰνοὶ μὲ τὰ ἄνθη τῶν δέ.

Γιγαντώδη αἰγοκλήματα, ἀριστολόχοι πλατύφυλλοι, ἀρωματώδεις κληματίτιδες, φαιὰ βρυονίαι, σφριγῶσαι ἄμπελοι, μὴ εὐρίσκουσαι ἔξοδον ὅπως ἀπλώσασιν τοὺς κλάδους των ἢ

προσκολλήσωσι που τὰς ἐλικοειδεῖς αὐτῶν ἀκρας, διὰ μυρίων περιστροφῶν ἀναρριχόμεναι μέχρι τῆς κορυφῆς τῶν δένδρων, ἐπανεπιπτον αὐθις ἐπὶ τοῦ ἐδάφους δίκην λιάνων.

Ὁ ἐν γένει χρωματισμὸς ἦτο ἀμαυροῦ πρασίνου χρώματος. Ἄλλ' οἱ καρποὶ τῶν μηλεῶν, ὅτε μὲν ἐρυθροὶ ὡς τὸ ἔνδον τοῦ καρποῦ τῆς ροιᾶς, ὅτε δὲ χαλκόχροες ὡς κίτρα ἢ χρυσοῖ ὡς καρποὶ πορτοκαλλέας, ἐσημάτιζον κατ' ἀποστάσεις τσαῦτα φωτεινὰ σημεῖα, ἅτινα ἐφωτίζον δίκην πολυφώτου λυχνίας τὸ πυκνὸν καὶ σκοτεινὸν τοῦτο δάσος.

Τὸ διὰ τὸν υἱὸν τοῦ Μαιζονέβ προσδιωρισθὲν περίπτερον ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τοῦ τερπνοῦ τούτου κήπου.

Πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ ἐξετείνετο, δίκην ἀπείρου τάπητος, πόα ποικιλομένη ὑπὸ τῶν ἑραιοτέρων ἀνθέων, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁποίας κρήνη τις ἐξώθει τὰ ὕδατά της ἐντὸς μαρμαρίνης λεκάνης, ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πλατάνων, τῶν συκῶν καὶ τῶν συκομορεῶν.

Ἡ πύλη δι' ἧς εἰσῆρχετο τις εἰς τὸ γοτικὸν τοῦτο περίπτερον ἦτο ἀψιδωτὴ, βριθουσα πολλῶν ἀρχαίων ἀναγλύφων, παριστάντων ἁγίους, ἀγγέλους καὶ πατριάρχας, καὶ μετὰ τέχνης οὐ σμικρᾶς ἐξεργασμένων ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἀνεφέροντο.

Τὴν πύλην ταύτην ἐπέστεφεν ἀκτινωτὸν ὑέλωμα ποικιλομένον ὑπὸ διαφόρων ζωηρῶν χρωμάτων.

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἄστυλον κατελαμβάνετο ὑπὸ σεβασμοῦ, ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ συγχρόνως.

Ἦτο αἰθουσα μήκους δέκα ὀκτῶ περίπου ποδῶν, ἐπὶ δέκα τεσσάρων ποδῶν πλάτους, καὶ ἐπτὰ μέτρων ὕψους. Ἐφωτίζετο δὲ ὑπὸ ὠρειδοῦς τινος παραθύρου κειμένου ἀπέναντι τῆς εἰσόδου.

Αἱ ἐξ ἀψίδος αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν περίμετρον τοῦ εὐκτηρίου τούτου, φέρουσαι ἐπὶ τῶν κορυφῶν αὐτῶν γεγλυμμένας μορφὰς ἀγγέλων, ἐκαλύπτοντο ὑπὸ φατνώματος δρυίνου μὲ μικρὰ ἐν τῷ μεταξύ ἐξ ἐλεφαντόδοντος ἀθάκια, παριστάνοντα διάφορα τῆς θρησκείας μυστήρια.

Ἐκ τῆς θολωτῆς ὀροφῆς κατήρχετο μακρὰ ἀργυρᾶ ἄλυσσος συγκρατοῦσα ἐπίχρυσον καλλιτεχνικὴν λυχνίαν, κοσμουμένην ὑπὸ πολυτίμων λίθων, μεγάλων μαργαριτῶν, καὶ εὐρέων ἐκ σμάλτου εἰκονιδίων τοῦ Λεονάρδου Διμοζίνη.

Τὸ ἔδαφος ἐκαλύπτετο ὑπὸ μαρμάρων βαι-

νόντων συμμετρικῶς κατὰ μερίσματα διαφόρων χρωμάτων μέχρι τῆς θύρας, πρὸ τῆς ὁποίας ὑψούτο κυκλωτέρως κιγκλιωτὸν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, τοῦ ὁποίου αἱ κιγκλίδες ἦσαν ἐξ ἐπιχρῶσου ὀρειχάλκου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐσωτερικὴν διακόσμησιν, ἦτο μεγαλοπρεπεστάτη καὶ ἀπλουστάτη ἐν ταυτῷ.

Ἀμφοτέρωθεν τοῦ παραθύρου, ἐπὶ βάσεων μελανῶν μαρμαρίνων, ἃς περιέβαλλε φύλλωμα ἐπιχρῶσου μετάλλου, ἴσταντο δύο ἀγάλματα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, παριστάνοντα τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παρθένον, καὶ ἀποδιδόμενα τὸ μὲν εἰς τὸν καλλιτέχνην Coysevox, τὸ δὲ εἰς . . .

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο τούτων ἀγαλμάτων, ὑπὸ τὸ παράθυρον, ἔκειτο μικρὸν προσκυνητήριον ἐκ ξύλου δρυὸς, εἰργασμένον δίκην δικτυωτοῦ, ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ ὁποίου ἴσταντο δύο ἄγγελοι εἰς θέσιν μελέτης καὶ ταπεινώσεως.

Ὁ πρὸς ἀριστερὰ τῆς εἰσόδου τοῖχος ἐκοσμεῖτο ὑπὸ τινος εἰκόνης τοῦ Ἰωάννου Ζουβενέτ, ἀριστώσης τὴν εἰς Αἴγυπτον φυγὴν τῆς Παρθένου, κάτωθεν τῆς ὁποίας ἀνεγίνωσκε τις «*Jouvet dextera paralyticus, sinistra pinxit.*»

Ὁ δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ τοῖχος ἐστολιζέτο ὑπὸ ἐξαιρετοῦ εἰκόνης ζωγράφου τινος τῆς νέας σχολῆς, παριστώσης τὴν Παρθένον ἀποσυλλίζουσαν κρῖνον τι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδὸς Ἰησοῦ.

Τὸ ἄστυλον τοῦτο ἦτο ἀληθὲς τῶ ὄντι καταφύγιον φιλοσόφου ἢ σοφοῦ, ἢ ποιητοῦ ἢ ἐρωτολήπτου.

Ἡ μελέτη, ἡ ἐργασία, ἡ ὄνειροπόλησις, ἢ ὁ ἔρωσ, ἠδύναντο ἐν αὐτῷ νὰ ἀγνισθῶσι καὶ νέας νὰ λάθωσι δυνάμεις.

Ἐκεῖνο δὲ ὑπερ ἔδιδε ἰδιαίτερον τι θέλητρον εἰς τὸ ἄστυλον τοῦτο, ἦτο τὸ ἀμφίβολον φῶς δι' οὗ ἐφωτίζετο.

Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, διαστελλόμεναι ὑπὸ τῶν κεχρωματισμένων τοῦ παραθύρου ὑέλων, ἀντὶ νὰ πίπτουσιν εἰς χρυσοῦν βρογχίν, διεσπείροντο εἰς νήματα ἀργύρου, καὶ ἐν πληρεῖ ἡμέρᾳ ἔδιδον εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦτο τὸ ἥμερον καὶ ἄφατον τῆς νυκτὸς φῶς.

Ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ κατελήφθη ὑπὸ θάμβους ἅμα τιθεὶς τὸν πόδα εἰς τὴν εὐχάριστον φωλεάν, ἥτις ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ οἰκῆματος εἰς τὸν υἱὸν του.

Τὴν κλίνην τοῦ νεανίου εἶχον θέσει κατὰ μῆ-

κος τοῦ πρὸς ἀριστερὰ τοῖχου, καὶ τὸ προσκεφάλαιον ἔστρεψαν πρὸς τὴν θύραν, ἐκ φόβου μήπως τὸ φῶς τοῦ παραθύρου, ὅσον ἀσθενὲς καὶ ἂν ἦτο, βλάβῃ τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὅταν ὁ κύριος Δὲ Μαιζονέβ εἰσῆλθεν εἰς τὸ περίπτερον, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν δύο νοσοκόμων ὅτινας ἔφερον τὸν υἱὸν του, εὖρε τὴν μοναχὴν γονυπετῆ ἐπὶ τοῦ προσκυνητηρίου, καὶ ἐπικαλουμένην, ἀναμφιβόλως, τὴν θεῖαν εὐλογίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀσθενοῦς ὃν ἔμελλον νὰ ἐμπιστευθῶσιν εἰς τὰς φροντίδας της.

Εἰς τὸν θόρυβον ὃν ὁ ἱατρὸς ἔκαμεν εἰσερχόμενος, ἡ ἀδελφὴ ἠγέρθη θιαίως καὶ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν.

Ὁ Κ. Δὲ Μαιζονέβ ἠσθάνθη εἶδος ἠλεκτρικοῦ κλονισμοῦ ἰδὼν ζῶσαν τὴν Σωσάνναν ἣν εἶχεν ἴδει πρὸ τινος θνήσκουσαν. Διότι ἦτον αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ καθ' ἅπαντας τοὺς χαρακτήρας.

Ἄν καὶ πλατὺς κεφαλῶδεςμος, καλύπτων τὸ μέτωπον αὐτῆς σχεδὸν μέχρις ὀφρύων, ἔκρυπτεν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν κόμην της, τὸ γλαυκὸν ὅμως τῶν ὀφθαλμῶν της, ὁ ἀσθενὴς χρωματισμὸς τῶν ὀφρύων καὶ βλεφαρίδων, ἢ ῥοδιτὴ ἀδρότης τῶν παρειῶν, ἢ λεπτότης καὶ ἢ λευκότης τῆς ἐπιδερμίδος, ἢ λεπτότης τοῦ προσώπου, ἐμαρτύρουν ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ἦτο ξανθὴ.

Ὁ ἱατρὸς ἔκλινεν εὐλαβῶς, καὶ, ὑψώσας ἐπ' αὐτῆς ὀφθαλμούς πληρεῖς παρακλήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης συγχρόνως, τῆ εἶπε:

— Μῆτέρ μου, ἰδοὺ ὁ υἱὸς σας τὸν ὁποῖον σὰς φέρω.

Ἡ ἀδελφὴ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐδέχθη τὸν νεανίαν λέγουσα:

— Εὐλογημένος εἶν ὁ ἀσθενὴς ὃν ὁ Θεὸς μοι πέμπει!

Οἱ νοσοκόμοι ἐγύμνωσαν τὸν Λουκιανὸν καὶ τὸν ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κλίνης, χωρὶς ὁ τάλας ἐρωτόληπτος νὰ δεῖξῃ ὅτι ἐνόησέ τι ἐκ τῆς ἀποτόμου ταύτης ἀλλαγῆς τοῦ τόπου.

— Τί πρέπει νὰ τῷ δώσωμεν; ἠρώτησεν ἡ ἀδελφὴ τὸν ἱατρὸν.

— Τίποτε, ἀπεκρίθη οὗτος.

— Πῶς τίποτε; εἶπεν ἐκπληκτος ἡ καλογραῖα τοῦ Σαίν-Ροζῶ.

— Ἀπολύτως τίποτε, ἐπανελάβεν ὁ Κ. Δὲ Μαιζονέβ.

— Ἄλλ' ἐὰν ζητήσῃ νὰ πῆ;

— Τότε τῷ δίδετε ὕδωρ.

— Ἐὰν ζητήσῃ νὰ φάγῃ;

— Τῷ δίδετε ὅτι ἀγαπάτε.

— Δὲν τὸν ὑποβάλλετε λοιπὸν εἰς καμμίαν δίαίταν;

— Εἰς καμμίαν.

— Τότε, ἠρώτησεν ἡ καλογραῖα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκπλησσομένη, ἐπὶ τινος λοιπὸν βασιζέσθε ὅπως τὸν θεραπεύσητε;

— Ἐπὶ τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐφ' ὑμῶν, μῆτέρ μου, ἀπεκρίθη ὁ ἱατρὸς.

— Ἄλλὰ τί δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ αὐτοῦ; εἶπεν ἡ καλογραῖα τοῦ Σαίν-Ροζῶ, τὴν ὁποίαν ἡ αἰνιγματικὴ τοῦ ἱατροῦ ἀπόκρισις οὐδόλως εἶχεν εὐχαριστήσει.

— Θὰ σὰς τὸ εἶπω μετὰ τινος ἡμέρας, μῆτερ μου, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Δὲ Μαιζονέβ. Πρὸς τὸ παρὸν, οὐδὲν ἄλλο ἔχετε νὰ πράξητε ἢ νὰ μένητε πλησίον του. Μὴ παραχθῆτε εἰς ὅτι δήποτε καὶ ἂν σὰς εἶπῃ. Γνωρίζετε τὴν θέσιν του; ὁ ἐγκέφαλός του εἶναι ὀλίγον βεβλαμμένος. Μὴ ἐκπλαγῆτε λοιπὸν οὐδόλως δι' ὅτι δήποτε σὰς εἶπῃ ἐν τῇ ἀλλοφροσύνῃ του. Τοῦναντίον, ἀκούετε τον μετὰ προσοχῆς παραληροῦντα καθ' ὅλην τὴν νύκτα διότι σὰς ἱκετεύω, μῆτερ μου, νὰ τὸν ἐπιτηρῆτε ἐπὶ τινος ὥρας τῆς νυκτὸς ταύτης. Εἰς τῶν οἰκειῶν μου θὰ ἔλθῃ νὰ ἀντικαταστήσῃ ὑμᾶς, καὶ αὖριον, περὶ τὰ χαράγματα, πρὶν ἢ ἐξυπνήσῃ, ἂν ἦναι δυνατόν νὰ κοιμηθῇ, θέλετε ἐπιστρέφει παρὰ τὸ προσκεφάλαιόν του, καὶ θέλετε καθήσει μὲ τὰ νῦτα ἐστραμμένα πρὸς τὴν θύραν, καὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ παράθυρον. Ἐπιθυμῶ διὰ πρώτην φοράν νὰ μὴ ἴδῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὸ πρόσωπόν σας ἐν πληρεῖ ἡμέρᾳ.

Ἄλλως τε θὰ ἦμαι καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα, εἰς τὸ νοστοκομεῖον. Ὁ κ. διευθυντῆς μοι προσέφερεν ἐν δωμάτιον εἰς τὸ μερίσμα του, ὥστε ἐν ἀνάγκῃ, δύνασθε νὰ μὲ καλέσητε.

Μετὰ τὰς συστάσεις ταύτας, ὁ Κ. Δὲ Μαιζονέβ ἐχαιρέτησε βαθέως τὴν μοναχὴν, καὶ ἀνεχώρησεν ἀφήσας αὐτὴν ἐμβρόντητον.

(ἰκλουθεῖ)

Ο ΒΟΥΚΕΝΤΑΥΡΟΣ

ΚΑΙ Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΕΝ ΕΝΕΤΙΑ

Πρὶν δώσωμεν βραχεῖαν τινὰ περιγραφὴν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου πλοίου, νομίζομεν ὅτι δεῖν εἶναι πρέπον νὰ παραλείψωμεν καὶ τὰ περὶ τῆς εορτῆς τῆς Ἀναλήψεως, ὁπότε μάλιστα τοῦτο ἦτο

προωρισμένον ὅπως μεταφέρει τὸν Δόγην, διὰ τὴν ῥίψιν τὸν δακτύλιον ἐν τῇ θαλάσῃ·

Ἡ ἀρχὴ τῆς ἑορτῆς ταύτης ἀνέρχεται εἰς τὸ ἔτος 998 πρὸς ἀνάμνησιν νίκης τινὸς τοῦ Δόγου Πέτρου Ὁρσελόου Β' κατὰ τῶν Ναρεντινῶν. Ἐπὶ 180 ἔτη ἐτελεῖτο ὡς ἀπλὴ ἐπίσκεψις εἰς τὴν θάλασσαν, ἀκολούθως ὅμως ἐπιτυχόντων τῶν Ἑνετῶν τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Γ'. εἰσῆχθη ἡ τελετὴ τοῦ δακτύλιου, ἐπειδὴ δὲ ὁ δακτύλιος εἶναι σύμβολον κυριαρχίας, ὁ πάππας Ἀλέξανδρος ἔδωσε τοιοῦτο εἰς τὸν Δόγην, διὰ τοῦ ὁποῖου νὰ συζευχθῇ τὴν θάλασσαν. Ὁ ἀρχιερεὺς πύλογει τὸν νυμφικὸν δακτύλιον καὶ τὸν προσέφερε εἰς τὸν Δόγην, ἔπειτα ἔχυνε μέγα ἀγγεῖον ἀγιάσματος εἰς τὴν θέσιν εἰς ἣν ἤθελε πέσει ὁ δακτύλιος ὁ δὲ Δόγης ἔρριπτεν αὐτὸν ἀπαγγέλων λατινιστὶ ταύτας τὰς λέξεις «Θάλασσα σὲ συζευγόμεθα ὡς σημεῖον τῆς βεβαίας καὶ αἰωνίου κυριαρχίας μας

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ἀναλήψεως, μέχρι τῶν σταυροφορικῶν χρόνων, μεγάλη πληθὺς ξένων συνέρρεεν ἐν Ἑνετία, οὕσης τότε καὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν οἱ προσκυνηταὶ συνήθως μετέβαινον εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους· ὅποτε ὅμως τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ναυτιλίᾳ ἀνεπτύχθησαν, τὸ δὲ κράτος ἠύξηση κατὰ τὴν δύναμιν, τότε τὸ θαλάσσιον θέαμα ἔλαβε θεῶν μεγαλοπρεποῦς θριάμβου τὸν ὁποῖον δὲν ἠδύνατό τις βεβαίως νὰ ἴδῃ ἀλλὰ χροῦ καὶ οὐτινος ἡ φήμη διεσπάρη πανταχόθεν. Ἡ ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως ἦτο ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ὁ Δόγης ἐπεδείκνυε ἅπασαν αὐτοῦ τὴν μεγαλοπρέπειαν ὡς ἀνώτατος ἀρχων τῆς πλουσιωτέρας καὶ ἀκμαιοτέρας τῶν δημοκρατιῶν. Συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Σιγιορίας (1) τῆς Γερουσίας, καὶ ὑφ' ὄλου τοῦ Μεγάλου Συμβουλίου, ἀπήρχετο κατ' ἔτος πρὸς ἀνανέωσιν τῆς ἑαυτοῦ κυριαρχίας ἐπὶ τοῦ Κόλπου ἐκείνου τὸν ὁποῖον αἱ Ἑνετικαὶ νίκαι ὑπέταξαν εἰς τὸ κράτος του. Οἱ πρέσβεις τῶν πρωτίστων αὐλῶν τῆς Εὐρώπης ἐλάμβανον μέρος εἰς τὴν μοναδικὴν ταύτην τελετὴν, ἱστάμενοι δὲ παρὰ τῇ Α. Γαληνόττη ἐπεκύρουν, ὡς εἰπεῖν, τὴν πράξιν ταύτην τῆς ἀρχαίας κατοχῆς, ἐπεβεβαίουν τὰ τῆς Δημοκρατίας δικαιώματα, καὶ ἐπεκρότουν εἰς τὴν δόξαν τῶν ἐπιδείξεών της.

Τὸ διὰ τὸν Δόγην προωρισμένον πλοῖον κατήντησεν εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν πλοῦτου καὶ

(1) Signoria ἐλέγετο ἡ ὁμάς τῶν ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν τοῦ κράτους, οἵτινες ἀπετέλουν τὴν δὲ συμβούλιον, τῶν Τριῶν, ἢ τῶν Δέκx

μεγαλοπρεπείας, ἐκαλεῖτο δὲ Βουκένταυρος (Bucentoro), ὄνομα ὅπερ τινὲς μὲν παραδέχονται ὅτι εἶναι κατὰ παραφθορὰν τοῦ Ducentorum (διακόσιον). ἐπειδὴ ὅτε κατὰ τὸ 1310 ἐξεδόθη ἡ ὑπὸ τῆς Γερουσίας διαταγὴ τῆς ναυπηγήσεώς του σὺν τοῖς ἄλλοις περιεῖχε τὸ διάταγμα καὶ τὰ ἐξῆς quod fabricetur navilium ducentorum hominum, ἤτοι ἵνα κατασκευασθῇ πλοῖον διακοσίων ἀνδρῶν· τουτέστι νὰ ἐπιβαίνωσιν αὐτὸ διακοσιοὶ ἄνδρες· ἕτεροι δὲ παράγουσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ Bicentaurο (Δικένταυρος), ἐπειδὴ κατὰ τὸ μέγεθος ἦτο διπλάσιον τοῦ πλοῖου τοῦ καλουμένου Κένταυρος, περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Βιργίλιος ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν ὑπὸ τοῦ Αἰνείου πρὸς τιμὴν τοῦ θανόντος πατρὸς του τελεσθέντων ἐπικηδείων ἀγώνων. Ἄλλ' ὀλίγον ἀξίζει νὰ βασανίζωμεν τὸν νοῦν μας περὶ τοῦ ὀνόματος. Τὸ πλοῖον τοῦτο ὑπερεῖχε πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τὸ ἀλλόκοτον αὐτοῦ σχῆμα. Ἡ ἑσωτερικὴ αὐτοῦ διευθέτησις ἀνταπεκρίνετο πληρῆστα· τα πρὸς τὴν χρῆσιν του, ἡ δὲ πολυτέλεια τῶν κοσμημάτων του ἦτον ἐπίσης ἐπαξία τοῦ ἐνδόξου προορισμοῦ του. Ἔχον μᾶκρος 100 ποδῶν, εὖρος 21 καὶ δύο πατώματα, ἐπέπλεον ὑπερφάνως ἐπὶ τοῖς ὕδασι· εἰς τὸ κάτω μέρος ἴσταντο οἱ κωπηλάται, τὸ δὲ ἄνω κεκαλυμμένον διὰ κροκοχρόου μεταξοπίπτου, κοσμημένου διὰ θυσσάνων καὶ χρυσῶν κοσσοῦμβων (fiocca) καὶ σειρητιῶν (galloni) ἐσχημάτιζε αἰθουσαν καθ' ἅπαν τὸ εὖρος τοῦ πλοῖου· Ἡ αἰθουσα αὕτη ἦτο ἐν τῇ πρύμνῃ ἐν τῇ ὁπίᾳ ὑπῆρχε θυρὶς τις δι' ἣς ὁ Δόγης ἔρριπτε τὸν δακτύλιον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡ θυρὶς αὕτη ἦτο ὀπισθεν τοῦ μεγαλοπρεποῦς θρόνου τοῦ Δόγου ὅστις ἴστατο ἐπὶ δύο βαθμίδων. Ἡ πρύμνη παρουσίαζε ναυτικὴν νίκην μετὰ τῶν τροπαίων της· δύο παῖδες ὑπεκρότουν κογχύλην τινὰ σχηματίζουσαν τὴν Δουκικὴν θολίαν ἐκκτέρωθεν τοῦ θρόνου ἦσαν δύο εἰκόνες παριστώσαι τὴν Φρόνησιν καὶ τὴν Ἰσχνὴν διὰ τῶν ὁποίων ἤθελον νὰ φανερώσωσιν ὅτι ὁ νοῦς καὶ ὁ βραχίον εἰσὶ τὰ μόνα ἐρείσματα τῆς ἡγεμονίας· παρὰ τὰς βαθμίδας ἦσαν τὰ βάθρα, μεγαλοπρεπῶς καὶ αὐτὰ ἐστολισμένα ἐφ' ὧν ἐκάθηντο ὁ Πατριάρχης, οἱ πρέσβεις, οἱ τῆς Σιγιορίας, καὶ οἱ διοικηταὶ τοῦ Ναυστάθμου. Πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι διὰ τῆς καλλιεργείας, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν τεχνῶν, ἰσχυρὸς λαὸς λαμβάνει μεγαλειτέραν συναίσθησιν ἑαυτοῦ καὶ ἐπαυξάνεται ἡ εὐδαιμονία του, τὸ ἀπέναντι τοῦ θρόνου μέρος τῆς αἰθούσης, τὸ ὡς εἶμα χρησιμεύον, ἐκα-

λύπτετο ὑπὸ λαμπρῶν ἀναγλύφων, ἐν οἷς διεκρίνετο ὁ Ἀπόλλων ἐν τῷ μέσῳ τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Βουκένταυρος δικαίως ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ναὸς, ἐκκτέρωθεν τῶν πλευρῶν ἦσαν ἐν ἀναγλύφῳ ἡ Ἀρετὴ, καὶ ἐκ τῶν τεχνῶν αἱ πρὸς κατασκευὴν τῶν πλοίων χρησιμεύουσαι, καὶ αἱ τὸ πνεῦμα τὸ ὑπὸ βαρειῶν φροντίδων κατεχόμενον ἀνάζωπυροῦσαι, ὡς ἡ ἀλιεῖα ἢ θήρα καὶ τὰ ὅμοια τούτων. Ἡ πολυἀριθμὸς ἀκολουθία τοῦ Δόγου κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐπῆύξανεν ἔτι μᾶλλον δι' ἐπιφανῶν ξένων θεωρούντων τιμὴν τῶν νὰ ἀκολουθήσωσι τὸν Δόγην. Οὗτοι ἀναμειγμένοι μετὰ τῶν ἐν τέλει, κατεῖχον τὰς δύο τῆς αἰθούσης πλευρὰς, πότε μὲν καθήμενοι ἐπὶ τῶν θρανίων, πότε δὲ θεώμενοι τὴν πομπὴν προβάλλοντες εἰς τὰς 48 θυρίδας, δι' ὧν τὰ πλευρὰ τοῦ πλοῖου ἦσαν διατρυπημένα. Ἐπὶ τῆς πρῶρας τὸ κολοσσαῖον ἄγαλμα τῆς Δικαιοσύνης, πολιούχου θεᾶς παντὸς ἐνούουμένου κράτους, ἐπέσυρε τὰ βλέμματα τῶν ὑπηκόων τῆς Δημοκρατίας, οὗς καθίστα εὐτυχεῖς ἐφαρμοζομένη. Τέλος, παρατηροῦντες τὸ σύνολον τοῦ Βουκενταύρου, δυνάμεθα ἐλευθέρως νὰ εἴπωμεν, ὅτι οὐδέποτε ἴσως τὸ δημόσιον Μεγαλεῖον ἐξελέξατο ἀρμυδιωτέραν κατοικίαν τούτου. Εὐφροσύνη ἔθεν καὶ χαρὰ κατελάμβανε πάντα θεώμενον αὐτὸ κινούμενον καὶ ὀδηγούμενον ὑπὸ τῆς τάξεως τῶν πρώτων κατοίκων τῶν τεναγῶν ἐκείνων, οἵτινες αὐθόρμητοι καὶ ἀνευ ἀμοιβῆς τινος συνέτρεχον εὐθύμως μετὰ τῶν πλοιαρίων τῶν ὅπως τὸ ῥυμουλκῶσιν ἐπιτηροῦντες τὰ κινήματά του πρὸς πᾶσαν τυχαίαν μεταβολὴν τῶν τε ἀνέμων καὶ τῆς ἀτμοσφαιρας.

Ἐκτὸς τῶν συρόντων αὐτὸ ῥυμουλκῶν, εἶχε προσέτι καὶ 168 κωπηλάτας ἀναγκαιοτάτους πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ πορείας. Οὗτοι δὲν ἦσαν οὔτε γαλεῶται, οὔτε νῦττοι, οὔτε γονδολιεῖροι, ἀλλ' ἐκ τοῦ Ναυστάθμου, δηλ. ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων τέκνων τῆς Δημοκρατίας, οἵτινες μεθ' ὑπεροψίας οἱ ἴδιοι ἀπεκάλουν ἑαυτοὺς διὰ τοῦ ὠραίου τοῦτου ὀνόματος. Ἐνθερμῶς ζηλωταὶ τοῦ προνομίου τοῦ ὀδηγεῖν τὸν Δόγην εἰς τοιοῦτους γάμους, οὐδὲ ὡς ἠθόμενον καθήμενοι εἰς τὰ θρανία τῶν καὶ ἐρέσσοντες.

Παρηκολούθουν τὸν Βουκένταυρον θραδυποροῦσαι πολυἀριθμοὶ γαλέραι οὐχὶ μόνον πρὸς ἐπαύξησην τῆς πομπῆς καὶ τοῦ θεάματος, ἀλλὰ προσέτι καὶ πρὸς ἀναπόλησιν εἰς τοὺς ἀληθεῖς πατριώτας ὅτι διὰ τοιοῦτων σκαφῶν οἱ πρόγο-

νοι αὐτῶν, χάρις εἰς τὰς ναυσιπορίας καὶ εἰς τὰς ἀτρομήτους ἐπιχειρήσεις των, ἔφερον τὴν πατρίδα εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δόξης, καὶ ὅτι αἱ θαλάσσιαι δυνάμεις, αἱ νῦν μεγάλαι, τότε ἦσαν πλοῖα μόνον διαπλέοντα τὰς τῶν ποταμῶν ἀκτάς.

Μεγάλα τινα πλοῖα ἐστολισμένα ὑπὸ τῆς ἀρχῆς παρηκολούθουν τὸν Βουκένταυρον ἐκ τοῦ πλησίον, ταῦτα δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ εἰς ἄλλας προσέτι ἑορτάς, ἐχρησίμευον πρὸς μεταφρᾶν τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Πρέσβειων. Ἐπῆύξανον τὴν ἀκολουθίαν καὶ διαφόρῳ εἰδῶν λέμβοι ἀνήκουσαι εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ ναυτικοῦ μεγαλοπρεπῶς κατεσκευασμένοι. Καὶ ὁ Δόγης τοῦ Νικολό ττι δηλ. τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας τοῦ Ἁγ. Νικολάου εἶχεν ὡσαύτως ἰδίαν λέμβον δι' ἑαυτόν. Ὁ ἀρχηγὸς οὗτος τῆς ἐπωφελεστάτης τάξεως τῶν ἀλιέων, οἵτινες ἦσαν καὶ οἱ ῥυμουλκοῦντες τὸν Βουκένταυρον, ἔχαιρε πολλὰ προνόμια ἐν οἷς καὶ τὸ ἀκολουθεῖν καὶ τὸ ἐφορεῖν ἐπὶ τῶν συναδέλφων του. Καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν συντεχνιῶν τῶν ὑλοουργῶν καὶ ὑλοπωλῶν, τῶν παρεχόντων τὰς μεγαλειτέρας ὠφελείας εἰς τὸ ἐμπόριον εἶχον ὡσαύτως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ δικαίωμα νὰ συνοδεύωσι τὸν Δόγην ἐπιβαίνοντες πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐξ ἰδίων των εἶχον κοσμήσει· ὅπως δὲ θαυμάζωνται, εἶχον τὴν κενοδοξίαν νὰ ἐπιδεικνύωσι τὰ τε πλοῦτη καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῶν, γινόμενοι οὕτως αἰτίοι νὰ θαυμάζηται ἡ βιομηχανία διὰ τῶν φρονίμων καὶ ἐργατικῶν τούτων κατοίκων τῆς νήσου Μουράνου.

Ὅτι δὲ μᾶλλον ἐφαιδρυνε τὴν ἑορτὴν, ἦτο τὸ ἀτελεῦτητον πλῆθος τῶν παντὸς εἶδους πλοιαρίων ἅτινα ἐκάλυπτον τὰ τεναγῆ ἀπὸ τῶν Ἁγ. Μάρκου μέχρι τοῦ Λίδου, καὶ ἐφ' ὧν ἐπέβαινον ἐκλεκταὶ μουσικαὶ συμφωνίαι. Οὐχὶ μόνον ἡ ἀριστοκρατία καὶ οἱ εὐποροὶ τῶν πολιτῶν συνέτρεχον ἀμιλλώμενοι ἐπὶ τῶν πλοιαρίων καὶ τῶν λέμβων των, ἀλλὰ καὶ αἱ διάφοροι τάξεις τοῦ βιομηχανοῦ λαοῦ ἐκόσμου ἐορταστικῶς τὰ πλοιαρία των μετ' ἀνθέων καὶ πρὸ πάντων μετὰ στεφάνων δάφνης, προσφιλοῦς τοῖς θεοῖς καὶ ἡρώοις δένδρου, καὶ τοῦ ὁποῖου τὰ ἀθάνατα φύλλα ὀνετικὸς λαὸς ἔφερον ὡς σύμβολον γενικῆς χαρᾶς. Αἱ κραυγαὶ τῆς χαρᾶς του εὐτυχοῦς τούτου λαοῦ ἀνεμειγνύοντο μετὰ τῶν πυροκροτήσεων τῶν τε πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλοίων σημαιοστολιστίων, ἀποτελούντων μέρος τῆς μεγάλης ταύτης πομπῆς, καὶ ἀποδιδόντων τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν

εκλάμψεων τῶν πυροβολισμῶν ἐν τῷ μέσῳ τῆς δίνης τοῦ καπνοῦ, καὶ τῶν ταρασσομένων κυμάτων, αἱ νύμφαι τοῦ Ἀδρία, τοσοῦτον ἀτρόμητοι διήρχοντο, ὥστε ἤθελέ τις τὰς ἐκλάβει ὡς ἀμαζόνιας, ἐὰν ἡ ἐλαφρά αὐτῶν γόνδολλα, ἡ κομψότης τῶν φορεμάτων των, καὶ τὸ ἰδιότροπον τῆς στάσεώς των, δὲν τὰς ἐπεδείκνυε ὡς τὰς γνησίας θυγατέρας τῆς ὡραίας θεᾶς τῆς γεννηθείσης ἐκ τῶν αὐτῶν κυμάτων, τὰ ὅποια αὐταὶ τόσον ἐλαφρῶς διέσχίζον,

Οὕτω ἀκολουθοῦμενος ὁ Δόγης ἐπανήρχετο εἰς τὸ ἑαυτοῦ μέγαρον, ἔνθα προσεκάλει εἰς γεῦμα ἅπαντας τοὺς ἐν τέλει τοὺς παρευρεθέντας ἐν τῷ Βουκενταύρῳ. Καὶ ἄλλα δὲ θεάματα ἐγένοντο κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ὥστε ἡ ἑορτὴ αὕτη ἡ τόσον περίφημος διὰ τὰς τοῦ λαοῦ διασκεδάσεις καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ συρροὴν κατὰ πᾶν ἔτος, ἐφαίνετο ὅλως παράδοξος καὶ νεοφανής, ἂν καὶ ἐπαναλαμβανομένη ἀπὸ τοσοῦτων αἰῶνων. Ἄπαντες οἱ πολῖται ἀνεξαίρετως ἐλάβανον μέρος, φερόμενοι οὐχὶ μόνον ἐξ ἀτομικοῦ ζήλου, ὅσον ἐκ πνεύματος ἐθνικῆς ὑπερφανείας· αἱ δὲ ἐπευφημήσεις προήρχοντο ἐκ τοῦ πατριωτικοῦ ἐκεῖνου αἰσθήματος τοῦ προσερχομένου ἐκ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς δόξης τοῦ Κράτους.

(Ἐκ τῆς Ἰταλικῆς)

B. ΒΕΡΓΟΣ.

ΑΙ ΠΕΡΙ ΘΕΟΤΗΤΟΣ ΔΟΞΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἡγόραζον σακχαρωτὰ κάστανα εἰς Γένουαν. Ἐκεῖ εἰς μίαν γωνίαν, ἀνεκάλυφα παλαιάς τινες περγαμηνάς, τὰς ἔλαβον καὶ εἶδον ἐπ' αὐτῶν ἑλληνικοὺς χαρακτῆρας. Ἦσαν διάλογοι τοῦ Λουκιανοῦ ἀνέκδοτοι. Ὅσοι δὲν μὲ πιστεύουσι πρέπει νὰ ἀμφιβάλλωσι καὶ περὶ πάντων τῶν τοιοῦτου εἶδους ἀνακαλυφθέντων καὶ ἐκδοθέντων χειρογράφων, ὧν ὁ συρμὸς τοσοῦτον ἐσχάτως ἐπεκράτησεν.

Ὅθεν παραδίδω εἰς τὴν δημοσιότητα ἕνα ἐκ τῶν διαλόγων, οὓς ἔσωσα ἐκ τῆς λήθης. Τοῦτο δὲν εἶναι τόσῳ κοινὸν ὅσον τὸ ἀνακαλύπτειν πλανήτας.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΔΙΟΣ ΚΑΙ ΗΦΑΙΣΤΟΥ.

Ζεὺς

Λοιπὸν σχολάζουσι τὰ σιδηρουργεῖά σου,

τέκνον μου καὶ ἀνήλθες τὸν Ὀλυμπον ὑποσκάζων;

Ἡφαιστος

Αἱ γλῶσσαι τῶν Θεῶν μόνον, ὦ Ζεῦ, δὲν σχολάζουσι. Ἄφ' ἧς ἐγνώσθη ἡ κακὴ τῆς Ἀφροδίτης διαγωγὴ, ἀντὶ νὰ ἐλέγξωσι τὴν ἄστατον θεάν, δὲν παύουσι παρενοχλοῦντές με διὰ σκωμμάτων.

Ζεὺς

Καὶ τί θέλεις νὰ κάμω;

Ἡφαιστος

Νὰ διατάξῃς τοὺς θεοὺς νὰ θέσωσιν ἐν τέρμα εἰς τὰς τρέλλας των.

Ζεὺς

Ἐλθέ κάλλιον μετ' ἐμοῦ· προτίθεται νὰ κατέλθω πρὸς σιγμῆν μεταξὺ τῶν βροτῶν. Ἐβαρύνθη τὸ νέκταρ καὶ θέλω νὰ δοκιμάσω τὸν ῥητινήτην. Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ, θ' ἀκούσωμεν τί τὰ πλάσματα λέγουσι περὶ ἐμοῦ· τοιοῦτοτρόπως θὰ παρηγορηθῆς διὰ τὰ Ὀλυμπιακὰ σκάνδαλα καὶ θὰ ἐπιστρέψῃς ἐνταῦθα ἀπηλλαγμένος τῆς ἐνδελεχοῦς μερίμνης σου.

Ἡφαιστος

Ἴδου ἡμεῖς ἐπὶ τῆς γῆς. Οἴμοι! Καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου ἡ Ἀφροδίτη μὲ ἠπατήσε!

Ζεὺς

Ἀησιμόνησον ἐπὶ μικρὸν τὰς θλίψεις σου καὶ ἀκροάσθητι. (πρὸς ἕνα βάτραχον ἀποτεινόμενος) Εἰπέ μοι, φίλε βάτραχε ὁ κοάζων ἐν τῷ ἔλει σου, τί φρονεῖς περὶ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ἀπάντων, τοῦ ὑψίστου Διός;

Βάτραχος

Φρονῶ ὅτι εἶναι ἀπειρός τις πράσινος βάτραχος, ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶναι ἀπέραντον ἔλος, ὅπερ οὐδέποτε ἀποζηρᾷναι ὁ ἥλιος καὶ ὑπὲρ τὸ ὅποιον περιπτάνται μυῖαι παχεῖαι ὡς πρόβατα, δι' ὧν καὶ τρέφεται ἡ θεότης. Ἐπὶ τοῦ ἔλους αὐτοῦ θάλλουσι νυμφαῖαι καὶ λωτοὶ κίτρινοι κυανοὶ, καὶ ῥοδόχροες ὑφ' οὓς εὐρίσκει πάντοτε σκιὰν μυροβόλον.

Ζεὺς

Ὅμοφρονεῖτε περὶ τούτου μετὰ τῶν λοιπῶν βατράχων;

Βάτραχος

Εἰς ἐν μόνον διαφωνοῦμεν, ὦ Ζεῦ! Φρονῶ ὅτι τὰ τέκνα τοῦ ἀθανάτου βατράχου, τοῦ κτίσαντος τὸν κόσμον, γεννῶνται ἐν καταστάσει βατράχου χωρὶς νὰ προὔπάρξωσι φρῦνοι· ἐνῶ ἐγκληματικοὶ τινες καὶ περιφρονητέοι αἰρέτοιο υποστηρίζουσιν ὅτι γεννῶνται προηγουμένως φρῦνοι, καθιστάμενοι μετὰ ταῦτα μόνον βάτραχοι.

Ζεὺς

Προσκάλεσον ἕνα ἐκ τῶν αἰρετικῶν αὐτῶν.

Βάτραχος

Ἄδύνατον! Δὲν ὑπάρχουσι πλέον· τοὺς ἐφάγαμεν ἵνα τιμωρήσωμεν αὐτοὺς καὶ ἵνα ἐκδικήσωμεν καὶ τιμῶσωμεν τὸν Παντοδύναμον Βάτραχον.

Ζεὺς

Ἐπάρχει καμμία ἄλλη αἵρεσις;

Βάτραχος

Ἐπῆρχε μία ἥτις διετινέτο ὅτι τὰ τέκνα τοῦ Διὸς γεννῶνται μὲν φρῦνοι ἀλλ' ἄνευ οὐράς.

Ζεὺς

Τί ἐγένεεν ἡ αἰρετικὴ αὕτη φυλὴ;

Βάτραχος

Τὴν ἐφαγον ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐφάγαμεν.

Ζεὺς

Τάραζον ὀλίγον τὰ ὕδατα, υἱέ μου Ἡφαιστε, ἵνα φύγῃ ὁ φλύαρος οὗτος. Κατάβηθι σὺ ὁ εἰς τοὺς αἰθέρας πλανώμενος! ὦ γῦψ! ποῖαν ιδέαν ἔχεις περὶ τοῦ Ἄρχοντος τοῦ παντός;

Ὁ Γῦψ

Πᾶς τις γινώσκει ὅτι εἶναι γῦψ κυανοῦς, ἔχων δισχίλιον ὀργυιῶν πτέρυγας, ὅστις διέρχεται τὴν αἰωνιότητα ἐσθίων ἀθάνατόν τινα ἐκατόμβην, ἀνανεουμένην ἀδιαλείπτως ὑπὸ τὸ ῥάμφος του. Ἴνα τῷ ἡμεῖς ἀρεστοί, πρέπει νὰ σπαράττωμεν πολλοὺς βόας καὶ πρόβατα. Ἐπάρχουσιν ὅμως καὶ τινες γῦπες ὑποστηρίζοντες ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι γῦψ ἐρυθρὸς ἢ ῥοδόχρους, ἀλλ' ἡμεῖς μεθῶμεν καὶ κατακερματίζομεν αὐτοὺς ὡσάκεις πίπτωσιν ὑπὸ τοὺς γαμψώνυχάς μας.

Ζεὺς

Διώξον τὸ πτηνὸν τοῦτο, Ἡφαιστε.

Ἡφαιστος

Παρατήρησον, ὦ Ζεῦ! τὸν ὄνον ἐκεῖνον ὅστις τρώγει τὸ χόρτον μὲ ἡγεμονικὸν ὕφος· νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν καὶ αὐτόν! Πιστεύεις, μεγαλειότατε ὄνε, ὅτι ὁ σκόλυμος τὸν ὅποιον τρώγεις ἐβλάστησεν ἀφ' ἑαυτοῦ;

Ὁνος

Πρέπει νὰ ἦναί τις πολὺ ἄνθρωπος, ὦ ξένε, διὰ νὰ εἶπῃ τοιαύτην ἀνοησίαν. Δὲν γνωρίζεις ὅτι ὑπερίσταται ἡμῶν παντοδύμῳ τις Ὁνος βόσκων ἀενάως κυανῆν τινα πόαν, ἣν ὑμεῖς οὐρανὸν καλεῖτε, καὶ τὴν ὁποίαν. . . Ἄλλὰ περιμένε ὀλίγον.

Ἡφαιστος

Αἴ! Τί δηλοῖ ὁ ἄλλος ἐκεῖνος ὄνος ὅστις τρέχει ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ λειμῶνος; Ἴδου ὀρμῶσι κατ' ἀλλήλων, ἀνταλλάσσουσι σφοδρὰ λακτίσματα καὶ δάκνουσιν ἀλλήλους· ὁ εἰς φεύγει χλωαίνων, ὅπως καὶ ἐγὼ ὅταν δι' ἐνός λακτίσματος μὲ ἐκρήμνισας τοῦ οὐρανοῦ.

Ζεὺς

Διατί, ὦ ὄνε! ἔδαξας, ἐχώλανας καὶ ἐδίωξας τὸν πρὸ ἐσοῦ βόσκοντα εἰς τὸν λειμῶνα τοῦτον ὄνον;

Ὁνος

Διὰ νὰ τὸν πολιτίσω καὶ νὰ κάμω τὴν ἀλήθειαν νὰ θριαμβεύσῃ.

Ζεὺς

Καὶ ποῖα τις εἶναι ἡ ἀλήθεια; Δεε φρονεῖς καὶ σὺ ὁμοίως ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι μέγας τις ὄνος ὅστις τρώγει κυανοῦν χόρτον;

Ὁνος

Ναί, ἀλλ' ἐκεῖνος διῆσχυρίζεται ἀνοήτως ὅτι εἶναι ὄνος μὲ τρίχας μακράς, ἐν ᾧ ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι φέρει κοντὸν μαλλίον χροῶδει καὶ οὐλον.

Ζεὺς

Ἄλλὰ διατί ἀνορθοῖς τὰ ὄτα καὶ ἔχεις τὸ ἦθος πεφοβισμένον;

Ὁνος

Διότι ἰδοὺ βλέπω ἐρχομένους δύο ὄνους ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, τρομεροῦς τὴν θεάν.

Καὶ ὅμως τοῦ ἀπέλιπιδος εἶν' ἔτι δεινότερα·
 Ἄν σιωπᾷ, ἢ καταιγίς ἐντός του ἐμφωλεύει
 Καὶ θύελλα ἐγκρύπτεται παθῶν μεγαλειέρα
 Κ' οἱ λόγοι εἶναι δι' αὐτὸν καὶ ὄνειδος καὶ χλεύη.

Οὕτω τὰς φλόγας τοῦ πυρός ἢ Αἴτνα ἐάν κρύπτη
 Εἰς τὰ βαθέα στέρα της ἢ φλόξ δὲν ἀπεσβέσθη,
 Καὶ ἂν νεφέλας ἔπαυσε καπνοῦ νὰ ἀναρρίπτῃ
 Ἐντός ἀνάπτει ὁ κρατῆρ' τὸ πῦρ δὲν ἀπωλέσθη!

Τίς οἶδε τί ἐγκυμονεῖ ἢ σιωπῇ κρυφίως!
 Ὅποῖαν φλόγα ἀφανῆ ἐντός ἡμῶν ἀνάπτει·
 Καὶ μαίνεται τὰ στήθημας σπαράσσουσα ἀγρίως,
 Τίς οἶδε ἂν τὰ θέμεθλα τοῦ βίου ὑποσκάπτῃ;

Ἦ εἶναι Σφιγξ ἢ σιωπῇ φρικτῇ, μυστηριώδης,
 Αἰνίγματα πολύπλοκα προτείνουσα εἰς λύσιν·
 Εἶναι Πυθία δίδουσα χρησμούς αἰνιγματώδεις
 Κ' ἐμπνέουσα τὸν σεβασμὸν εἰς ἅπασαν τὴν φύσιν.

Ἄλλ' ὅταν αὕτη κατοικῆ ὑπὸ τὸ μαῦρόν μνημα
 Κ' ὑπὸ τὸ νεκροσάββανον ὅταν ζητῆ νὰ μένῃ
 Ἦ τῆς ζωῆς ἀποκοπὴν ἀκολουθῆ τὸ νῆμα,
 Πρὸς τὰ ἀγνά μᾶς ὁδηγεῖ τοῦ οὐρανοῦ τεμένη.

Ἐκεῖ τὸ φῶς τὸ ἄπλετον ἐκλάμπει τῶν ἀστέρων
 Καὶ βασιλεῦει πανταχοῦ χαρὰ καὶ ἁρμονία,
 Ἐγκλείουσα τὸ ἄπειρον ἐντός γλαυκῶν αἰθέρων,
 Ἐκεῖ ὑπάρχει ἢ ζωὴ καὶ ἢ ἀθανασία.

Κ. ΞΕΝΟΣ

Λύσις τοῦ ἐν τῷ Ε' φυλλαδίῳ γρίφου.

Μηδεν ι συν φ Ὅραν ὄνοι δύοσις

Μηδενι συμφοραν ὄνειδίτης.

Πρῶτος ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἔπεμψεν ἡμῖν τὴν λύσιν ὁ κύριος Γ. Ὑπερίδης ἐκ Σμύρνης, ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν.

Ἐπίσης ἐπέμφθη ἡμῖν ἡ λύσις ἐκ Ναυπλίου παρὰ τοῦ κυρίου Ν. Δημαρᾶ, καὶ ἐξ Ἀθηνῶν παρὰ τοῦ κυρίου Ἀρ. Τσαντσάλη.

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Φλογίζω μὲ τὸ πρῶτόν μου· μὲ τ' ἄλλο μου θηρεύω,
 καὶ ὀλόκληρος, ἐντός πυρᾶς, ἀλώεητος σαλεύω.